

-SPORT- Kompromisszumra számítanak a drágasági index és a valutaellenőrzés ügyében

LABDARUGÁS

A labdarugás holnap két különböző arcvonalon állítja küzdelembe a csapatokat: egyfelől az elsőosztályú bajnokság március 7-én elmaradt fordulóját rendezik meg, másfelől a múlt hétre tervezett országos kupamérkőzések első csatározásai indulnak meg.

Az elsőosztályú bajnoki mérkőzések között a jaffai Hápoél-pályán eldöntésre kerülő Hápoél Balfuria-Hápoél Tel-Aviv váltja ki a legnagyobb érdeklődést. Az elsőosztályban még nem teljesen otthonos Balfuria néhez ellenfelet kapott a tel-avivi csapatban és minden futballerényre szükség lesz, hogy megállja helyét. Csaknem azonos a másik ujoncnak, a kfar-szabai Hápoél-nak is a helyzete, amelyet a sorsolás a rámat-gáni Hápoéllal hozott össze. Mindkét mérkőzés inkább a rutinos, régebbi elsőosztályú együttesek kisarányú győzelmét teszi valószínűvé.

A bajnok Makkabi Tel-Aviv jó tréningpartnert kap a Bétár Tel-Aviv csapatában amelyet papirforma szerint biztos fölényrel kell megvernie. Ambár futballban sohasem lehet tudni... Nagy küzdelem lesz a petáchtikvai „házi versenyt” a két helyi csapat között. A valószínű eredmény közel lesz a döntelenhez.

Az országos kupamérkőzések első fordulóját a harmadosztályú csapatok egymás közötti játéka alkotják. A benevezett 11 együttes közül a Kadima Jaffa játéka nélkül jut tovább, a többinek a pályán kell bebizonyítani felkészültségét. Az öt mérkőzést a következő csapatok játsszák: Bétár Natanja - Hápoél Even Jehuda, Makkabi Smuel - Hápoél Amal Lud, Bétár Ramleh - Bétár Jaffa, Hápoél Akko - Bétár Haifa, Ariemok Jaffa - Hápoél Kirjat Ono.

ATLÉTIKA

Az atlétika holnap a tel-avivi Makkabi-sporttelepen versenyeznek országos kerületi verseny keretében. Felvett férfi részére 100-1000 és 3000 méteres síkfutás, súlylökés, diszkosz, távol- és magasugrás, felnőtt nők részére 60 méteres síkfutás, súlylökés, diszkosz, távol- és magasugrás került kiírásra. Ifjúsági fiú- és leányversenyzők is vesznek részt néhány számból álló versenyen.

KOSARLABDA

A kosárlabda-bajnokság során a Makkabi elsőosztályú csapatai 3 mérkőzést játsszanak: Jeruzsálemben 11 órakor a helyi csapat a tel-avivi Makkabival, Tel-Avivben 11 órakor a Brit Makkabi Atid a Makkabi Jaffával és Haifán 16 órakor a Makkabi Haifa a Hákoehv Drom, Tel-Aviv ellen. - A Hápoél bajnoki mérkőzése az elődöntőig jutottak el.

ÖKÖLVIVÁS

Mozgalmas versenynek ígérkezik a Hápoél rendezésében ma este 8 órakor és holnap délelőtt 10 órakor kezdődő országos B-osztályú box-bajnokság, amelyben a Hápoél 12 egyesülete indítja versenyzőit. A versenyt Petáchtikván rendezik a Hápoél-sporttelep nagy termében.

A döntés azonban csak Bernstein miniszter hazaérkezése után várható

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). P. Bernstein ipari és kereskedelemügyi miniszternek Amerikából való visszaérkezéig nem várható végleges döntés a devizaellenőrzés és a drágasági indexhez kötött bérrendszer fenntartásának, vagy eltörlésének kérdésében, - közölték tegnap tudósítónkkal a klácionista párt vezetői körében. Mint ismeretes, mindkét kérdésben vita folyik a kormánykoalíció két főpartneré a Mápáj és a klácionisták között. Míg azonban a klácionisták egyöntetűen követelik a valutaellenőrzés meg-

szüntetését és a drágasági indexhez kötött bérrendszer megváltoztatását, addig a Mápájban belső vita folyik, mindkét kérdésben. Bár hivatalosan a párt a devizaellenőrzés fenntartása és az indexhez kötött bérrendszer mellett van, A. Livne és más Mápáj-vezetők támogatják a klácionisták liberalizációs törekvéseit a valutaellenőrzés megszüntetése tekintetében, mert szerintük csak így lehet hathatósan elősegíteni a külföldi tőkebefektetéseket. Ez a csoport nem ellenzi azt sem, hogy a drágasági index emelkedésével a jövőben ne emeljék auto-

matikusan az alkalmazottak fizetését, mert szerintük, a drágasági pótlék összege olyan minimális, hogy az alkalmazottakon amúgy sem segít, viszont a nemzetgazdaság szempontjából káros, mert növeli az infláció veszélyét. A Mápáj szakszervezeti vezetői viszont elkeseredetten ellenzik ezt a fel fogást és úgy a valutaellenőrzés, mint az indexhez kötött bérrendszer mellett szállnak síkra. Ilyen értelemben nyilatkozott tegnap A. Becker szakszervezeti elnök is az állami tisztviselő kongresszusán.

Mápáj-vezetőségi körökben lehetségesnek tartják, hogy a gazdasági élet e két főproblémája tekintetében kompromisszum fog majd létrejönni a Mápáj és a klácionisták között, mégpedig olyan formában, hogy vagy az indexet, vagy a valutaellenőrzést fogják eltörlni. A klácionisták helyzetét ebben a vitában lényegesen megkönnyíti, hogy a Mápájban belül is jelentős tényezők támogatják álláspontjukat.

Rotschild báró az egész katolikus egyházat teszi felelőssé a Finally-gyermekek ügyéért

A franciaországi zsidó hitközségek szövetsége nem enged meg, hogy az árvaq hozzátartozóinak jogain csorbassék

Párizs (STA). A francia országai zsidó hitközségek szövetségének elnöke, Guy de Rotschild báró tegnap súlyos vádakot emelt a katolikus egyház ellen az eltűnt Finally-gyermekek ügyében. „Az ügybe belekevert papok és katolikus funkcionáriusok száma olyan nagy, hogy az egész jól megszervezett katolikus egyházat kell felelőssé tenni ezért az ügyért, amelyet a Dreyfuss-esethez lehet hasonlítani”, - mondta báró Rotschild.

A francia zsidók helyeslik azokat a tárgyalásokat, amelyeket Kaplan főrabbi folytat a katolikus egyház-

zal, de semmiesetre sem hajlandók hozzájárulni ahhoz, hogy megcsorbítsák a gyermekek családjának jogait. A zsidók, akiknek sokáig kellett küzdeniük a keresztény gyermekek elrablásáról szóló vádak ellen, nem fognak hozzájárulni, hogy most vallási térre tereljék ezt a gyermekrablást, amikor a bíróság már döntött, hogy a gyermekeket át kell adni zsidó nagynénjüknak. A katolikus egyház, amely nem hajlandó visszaadni a gyermekeket és a katolikus hitre térítette őket, a legcsúnyább módon visszaél a belévetett bizalommal.

Dr. Sznéh „boszorkányüzésnek” nevezi a Mapam-kibucokban folyó tisztogatást

Meg lehet-e hagyni Sznéh híveit a határszéli településeken?

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). - A Jicchák Száderól elnevezett Masavé Száde kibucban is, amely a Kibuc Meuchádhoz tartozik, felfedeztek egy 8 tagú csoportot, amely dr. Mose Sznéh képviselő „Chátivat Hászhol” csoportjához tartozik. A nyolc tagot a Kibuc Meuchád vezetőségének határozata értelmében ki fogják zárni a kibucból.

Dr. Sznéh hetilapjának tegnap megjelent száma súlyos támadást tartalmaz a Somér Hácáir és a Kibuc Meuchád vezetőségei ellen. Dr. Sznéh nagyterjedelmű cikket szentelt a kibucokban az utóbbi hetekben lejátszódott eseményeknek. Híveinek a kibucokból való eltávolítását „boszorkányüzésnek” minősíti és különösen a Somér Hácáira haragszik, ahol szentinte „24 órán keresztül sem tűrik, ha valaki a baloldaltörök tartozik”. Sznéh azt is írta, hogy híveinek eltűzésével a nyugtalanság nem fog véget érni, ellenkezőleg, - állítja Sznéh - „csak csak most kezdődik a harc”.

A Jád Cháná kibucban a hívei által kezdeményezett verekedéssel kapcsolatosan, dr. Sznéh megállapítja, hogy ott „az ország önállóságáért, a kenyérért és a békéért” harcolnak. Az Al Hámismár egyik vezércikkére reflektálva, amelyben A. Tarsis azt írta, hogy különösen a határszélen nem lehet meg-hagyni Sznéh híveit, dr. M. Sznéh felteszi a kérdést, hogy „Mi értelme van ennek az örült lotyogásnak? Talán a baloldali kibuc-tagok nem fogják megvédeni a házukat és földjüket, ha megtámadják őket, vagy talán a Mápám tagjai hacsakni ké-szülnek egy harmadik világ-háború esetén, esetleg a földközi-tengeri paktum keretében és ezért nem maradhatnak ott meg a baloldaliak?”

Az ünnepi beszédet Mose Kol, az Alijáj Noár vezetője fogja tartani. A Harzföld, a szervezett mezőgazdaság nevében fog felszólalni, a város üdvözlőtét pedig Chaim Levanon helyettes polgármester tolmácsolja: A daganjai fiataloknak egy csoportja elő fogja adni Mose Sámir „Bilétá” című szindarabját, a ben-semeni, afikimi és givat-brenneri gyermekek pedig táncokat és énekszámokat mutatnak be.

HABIMAH MÜSORA:

Tel-Aviv, március 21., szombat este
A HERCEG TÖRTÉNETE

ROSENTHAL - TÁNYÉRKÉSZLETEK

eladása megkezdődött - Ritka alkalom.
OCCASION KATZ, HAIFA, HERZL 65.

FISCHER

VÉTEL ELADÁS

ENCYCLOPEDIA BRITANNICA

utolsó, 1952-es évi kiadására, amelynek tulajdonosai a következő 10 évben megkapják az alábbi munkákat is:

- 10 melléklet BRITANNICA BOOK OF THE YEAR, 1963-ig
- 50-szer a BRITANNICA RESEARCH SERVICE, 1963-ig
- Tagsági igazolvány: - MEMBERSHIP.

Az előjegyzéssel egyidejűleg megkezdődik az encyclopaedia eladása, kényelmes havi részletfizetéssel.

Az ENCYCLOPAEDIA BRITANNICA országos egyedárusítója:
M. GRUSHEVSKY (Üzleti órák: 10-12, 4-6.)
Tel-Aviv, Allenby 61., POB 1600.

Az Encyclopaedia Britannica előbbi kiadásainak tulajdonosaihoz:
Megérkezett a legújabb, 1952-es (YEAR BOOK). Elosztása 10 napon keresztül.

A Patai József emlékest műsora

1. Megnyitó - Rosenfeld Sándor.
 2. Patai, a szellemi vezér - Dr. Frenkel előadása.
 3. Patai verseiből - Rózsa Marika szavalata.
 4. Haendel: Passacaglia Saint-Saens: Fantasia - Szarvas Klári (hárfa).
 5. Szól a kakas már - Holbán Éva (ének), kíséri Rose Gabai. SZUNET.
 6. Patai, a héber költő - Avigdor Hammeiri előadása.
 7. Roth Béla: Két dal Patai verseire. Händel: Recitativ és ária a „Rinaldo” című operából - Holbán Éva (ének), kíséri Rose Gabai.
 8. Patai műveiből - Földes József szava ta.
 9. Ravel: Kadis. Bloch: Báál Sém. Sarasate: Zigeunerweise - Fehér Ilona (hegedű), kíséri Rose Gabai.
- Hely: Merkaz Lehinuch, Tel Aviv, (Reiness u. 6.)
Idő: 1953. március 22., vasárnap este fél 9 óra.
Jegyek: a HOH irodájában és az összes magyar költőnkönyvtárakban. Az előadás estéjén a helyszínen.

Ajándékot pészáchra csak „Tachanat Hazahav”-tól SANDU BRICMAN & NACHUM HOCH, Haifa, Rechov Jaffa 107 (Egged állomás)
Dús választék: ékszer, óra, ezüst, optikai cikkek, illatszerek és különböző ajándéktárgyak.
Reklám-árak.

TOJÁST, CUKROT, OLAJAT
takarít meg, ha főzéshez, sütéshez, húsfaszírozáshoz
GARBO DESSERT FLOUR-t használ.
17 recept mellékelve.
Tejbe főzve gyermekeknek izletes és magasértékű tápszer.
Kérje makoetekben.
Gyártja: „GARBO”, Kfar-ATA Bét Taamia.

PÉNZT Aranyért, ezüstért és ékszerért
Lombard-House-Hadar HAIFA, Herzl 16
Technikum-épülettömb

Pénzkölcsönt ad értéktárgyra
Louvre - Lombard HAIFA SHAPIRA 13

„ARTA” Wallerstein Occasion, Haifa 3.
Menachem u. 3.
Antiktárgyak, arany, ezüst, briliáns, porcelán, képek.
VÉTEL. Tárgyakra előleget ad. ELADÁS.

Naharián-Margoan szálló Tel. Naharia 108
penzió Tel. Haifa 2453
Uj vezetők: Schwarz és Welber. - Komfortos szobák
Izletes magyar konyha. - Most rendeljen szobát.

VÉGKIÁRUSÍTÁS
RUHAK, BLUZOK, SZOKNYAK, 3/4-es KABATOK,
TELI ÉS NYÁRI ÁRUK mélyen leszállított áron.
SHULAMITH, HAIFA, NORDAU U. 16.

Csecsemőjének, gyermekének - 14 évesig - pészáchra ruhaneműt - szepet, olesón - csak
„PINOKIO” - nál vásároljon, Haifa, Herzl u. 61.

A. KOHN & LUBARSKY
Haifa, Herzl-u. 26 Tel. 4546
ves és etad képet, antikvitást, bútort, szőnyeget, zongorát, porcelánt, kristályt, ezüstöt, ékszeret, finom asztal- és agyнемűt, stb.

Beth Hashachon
25/27 Herzl u.
Ingyenes Orvsgalat
Fehely kórházban
Tartottatott Moshav
Schnitzler
E. HELLER
HAIFA, HERZL ST. 25/27

HA GYERMEKET VAR
gondoskodjék Brenner fényképezőgépről és a gyermek megszületésének napján kezdje meg a FÉNYKEP-NAPLOT.
A gyermek ezért végtelenül hálás lesz. - Gépek és ingyenes betanítás.

Photo Brenner
HECHALUTZ ST. CORNER SHAPIRO ST. TEL. 4137 HAIFA

Készpénzt
ad azonnal
LOMBARD HÁMERKÁZ,
51. HAIFA, 51. I. em
minden értéktárgyra.

TALPIOT ETTEREM 61
HERZL U.
Válogatott ételek. - Italkülönlegességek. K282

Haifai mozik műsora:

ORION: ALVÓ VÁROS, Richard Conte, Coleen Gray
ORLY, Karmel-Merkáz, Tel. 6868. - Esténként: AZ EV LÁNYA (színes), - Joan Caulfield, Robert Cummings. - Nappal: FEKETE SZAKALL (színes), Yvonne De Carlo, Dan Duryea
HADAR, (tel. 2509): FÁNI SORSA (Izgalmas dráma) James Mason
AMFITEATRUM, (tel. 4018): MANÉGES, Simone Signoret, Bernard Blier. - ivrit fordítás
GAL-OR, Nappal: A HARCOS GARDISTA, W. Parker Anita Louise - Esténként: AZ ÉJSZAKA EMLÉKE, Barbara Stanwick, Fred MacMurray
ARMON, (tel. 4848.): DITTE, CHILD OF MAN (3-ik hét)
EN-DOR, (tel. 3421): LOVE & VENGEANCE Arab film. Asmohan, Joussef Wahbi.
ACMON, (tel. 3003): PÁRISI VAKÁCIÓ Edith Piaf Dolores Gray
ORAH, (tel. 4017): ATOLL „K” - Izraeli bemutató Stan Laurel Oliver Hardy

NOF CARMEL SZALLODA
HAIFA, KARMELEHEGY, HAMIGDAL U. 1 SZAM.
TELEFON: 3863.
szezonnítás pészáchkor a hagyományos széderrel

KLEMENT GOTTWALD — SZTÁLIN KEDVENCE

Írta: Dr. H. MUNKA TVADAR

Klement Gottwald, Csehszlovákia harmadik köztársasági elnöke. Masaryk és Benes szegény sorból emelkedtek fel az elnöki méltóságba. Gottwald is. Itt végső szakad minden mag össze hasonlításra lehetőségre. A különbséget Csehszlovákia első két elnöke és Gottwald között egy mondatban talán úgy lehet érzékeltetni, hogy míg Masaryk és Benes államférfiak voltak, Gottwald csak politikus volt. És nem volt mindig jó politikus.

Korábban került Gottwald a munkásmozgalmába. Török, sokatolvasó, művelődő, asztalossegéd volt, mikor hallotta, hogy az osztravai munkásújság adminisztratív munkáját keres. Gottwald a kiadóhivataltól a szerkesztőségbe került, onnan pedig a szociáldemokrata párt titkárságába.

Ha 1929-ben Csehszlovákia kommunista állam lett volna, úgy Slánský és még sokan mások már akkor akasztófára kerültek volna. Ebben az időben azonban még nem volt Gottwaldnak és társainak „akasztási jog”, helyesebben akasztási lehetősége, így megelégedett azzal, hogy a kommunista pártot megtestosította, eltávolította azokat, akik úttárbant álltak. Így lett Gottwald a pártban végrehajtott nagytakarítás után a csehszlovákiai kommunista párt főtitkára.

Gottwald már ekkor mindent egy kártyára tett fel: fanatikus követője lett Sztálinnak.

Gottwald, a nacionalista kommunista

Az újkori cseh történelemnek volt egy romantikus időszaka, amikor költők és politikusok arról álmodoztak, hogy a cseh nép nemzeti önállóságát Oroszország segítségével fogja vissza nyerni. Masaryk Tamás realista volt. Nem várt sokat az oroszoktól. Azonkívül személyes tapasztalatai voltak. Kinn járt Oroszországban közvetlenül a háború befejezése után. Sőt a cseh légio nagyon sokszor került szembe a vörös forradalommal. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy a Csehszlovák köztársaság másfél évtizeden át nem volt semmilyen kapcsolatban Szovjetországgal. Csehszlovákiából nem lehetett Oroszországba utazni, de még levelezni is csak kerülő úton lehetett.

Később a helyzet megváltozott. 1933-ban Csehszlovákiában közel egymillió munkanélküli volt és a szomszédban Hitler jutott uralkomra. Benes, aki akkor külügyminiszter volt, újra ta nubizonyoságot tett reálpolitikai éleslátásáról: 1935-ben paktumot kötött Szovjetországgal — Németország ellen. A kommunista párt, amely Csehszlovákiában ugyanolyan demagóg eszközökkel küzdött, mint például a német kommunista párt saját országukban és Benes legalább olyan „fa szista ellenségnek” tekintette, mint a német kommunista párt, mondjuk Hindenburgot, a döntő pillanatban megtalálta a módját annak, hogy Benes békülési szándékainak útját egyenesse. Sőt később, mikor Benes köztársasági elnökké kellett megválasztani, a harmadik menetben a kommunista képviselők Benesre adták le szavazatukat. Ismételtük: a csehszlovák-orosz paktum előtt és után is a kommunista Benesben látják a „legnagyobb rossz” megtestesülését, ennek ellenére, a döntő pillanatban Gottwald, vagy moszkvai utasításra, vagy globális nemzeti érdekből, kiállt Benes mellett.

A müncheni egyezményt megelőző időben Gottwald Benes fegyvertársává vált. A kommunista harcra buzdították a munkásságot — már nem a kormányt, hanem a külső ellenséget ellen.

Szinte szálhőigévé vált ebben az időben Benes titokzatos bejelentése: „Van egy tervem”. A terv az volt, hogy Csehszlovákia Szovjetországnak katonai segítségét kérte a németek ellen. — Gottwald volt az, aki a legnagyobb odaadással egyengette Benes tervének útját Moszkva felé.

Később Gottwald Oroszországba került, ahol megszervezte a csehszlovák emigrációt. A korábbi Benes Gottwald-vonal még szorosabbá válik. A cseh nemzeti érzés az, amely lehetővé teszi ennek a két politikusnak — akiket mindvégig egy világ választott el egymástól, — hogy a második világháború után is, egészen a februári puccsig, együtt-haladjon.

Gottwald és a zsidók

Gottwald sohase volt antiszemita, sohase tett sértő kijelentéseket még a kapitalista zsidókra se, sőt a doktrinár-elvtársait se csúfolta „talmudistáknak”, másként azt Sztálin több ízben is megette. Eppen ellenkezőleg, nagyon is becsülte a csehszlovák kommunista pártban nagy szerepet vivő zsidó intellektuelleket és nem azonosította a szalonkommunistákat a zsidókkal.

Jól emlékszem egy jelenetre, amely 1947 őszén zajlott le. A prágai zsidóság vezetői éles harcot vívtak a zsidó érdekek megvédése érdekében. Az akkori helyzetre jellemző, hogy nemcsak a zsidó ingatlan vagytonok restitúciója okozott nagy nehézségeket, de például a Terezinben felhalmozott zsidó javakat is a csehszlovák kincstár vette birtokába. Ekkor mindennaposak voltak a miniszter-járások. Minden miniszteriumban fogadták a zsidó küldöttségeket, ahol legalább biztató szavakat mondtak nekik, csak Gottwald színe elé nem lehetett jutni. Mikor hosszas „diplomáciai” előkészítés után mégis sikerült egy kihallgatást ki-előszóolni, szemére vetették, hogy csak hozzá nehéz zsidó küldöttségnek bejutni.

— Még azzal fogják vádolni a miniszterelnök urat, — jegyezte meg bátorlalanul az egyik jelenlévő, — hogy nem szíveli a zsidókat.

Gottwald kinosan mosolygott és csak ennyit mondott: — Talán még azt is fogják mondani, hogy antiszemita vagyok. — Olyan hangsúlyval mondta ezt, hogy azt értették belőle: képtelenség, hogy őt antiszemitának mondják.

Később kitűnt, hogy Gottwald kabinetirodájának egyik zsidószármazású kommunista főembere volt az, aki igyekezett a zsidó hitközségek küldöttségét távol tartani Gottwaldtól.

Vizont Gottwald ellen-szenve Slánský iránt közismert. Gottwald és Slánský között élet-halál harc folyt. Meg nem erősített hírek szerint ennek a párbajnak antiszemita kísérője nem volt Gottwald nyere. Sőt, állítólag tiltakozott is az ellen, hogy a Slánský-per folyamán antiszemita „kilengéseket” követtek el bírói és ügyészi tallárba brukolt személyek. Gottwaldot leintették: ne törődjön a kísérő muzsikával, jobb, ha nem törődik vele...

Természetellenes halál

Ne kövessük azok példáját, akik lehetetlennek tartják, hogy a vasfüggöny mögött a vezető politikusok természetesen halállal halnak meg. De vizsgáljuk csak meg az objektív tényeket. Gottwald jól megtermett, erős, egészséges ember volt. Személyesen is résztvett utcai harcokká fajult tüntetéseiben. Magam előtt látom Gottwaldot, a csehszlovák nemzetgyűlés képviselőjét, aki egy május elseji tüntetés alkalmával a prágai

HA MÁR HALÁLBÜNTETÉS, AKKOR KÖVEZÉS LEGYEN!

Írta: Jámbor Ferenc

Mert rövidesen vita lesz az izraeli parlamentben a halálbüntetés bevezetéséről, máris hallani ilyen mondatokat:

„Nálunk is be kell vezetni a halálbüntetést, úgy ahogy az az államok nagy többségében szokás. Harmányolva ország van a világon, ahol akasztanak, ahol bárdial csapja le a hóhér a fejet, vagy ahol villamosszékbe ültetik a haláraitéteket.

Oroszországban is, Amerikában is...

Az Egyesült Államok felségterületén egyetlenegy hely van, ahol nincsen halálbüntetés: Puerto Rico. Ezen az egy országon kívül mindenütt máshol akasztanak, villamosszékbe ültetnek, vagy halálós gázt fújnak be a siralomházi cellába az Egyesült Államok egész területén. Nemcsak az összes államokban, hanem Alaszkában, Hawaiban és a Virginiaszigeteken is, mindenütt van halálbüntetés, mindenütt van kivégzés.

Miért ne akasztanak hát nálunk is?”

Az ilyen beszédnek persze semmi értelme sincsen.

Mert a szóbanforgó 38 országban emberemlékezet óta van halálbüntetés és kivégzés, meglévő barbár intézményeket pedig nem olyan könnyű megszüntetni. Nálunk viszont az állam megalakulása óta szünetel a kivégzés, mi indokolja hát, hogy állami életünk hajnalán egy még nálunk de facto nemlétező barbár intézményt bevezessünk? Eleget kínlódnak azoknak az országoknak a humanistái, ahol van halálbüntetés, hogy ezt a szegényfoltot letöröljék országuk arcáról.

Már több mint száz éve annak, hogy Victor Hugo a francia parlamentben szíven védekezésben szónokolt a halálbüntetés ellen.

— El kell törölni a halálbüntetést — kiáltotta, mire az egyik képviselő Victor Hugo felé súvította: — Kézdjék előbb a gyilkos urak! (Már mint a „halálbüntetés” eltörlését.)

Victor Hugo nem jött ki a sodrából. Nyugodtan, mint egy tanár a katedrálról, így felelt:

— Képviselő úr, ön ugyanarra az erkölcsi nivóra helyezte az Államot a gyilkosokkal!

Ilyen intermezzók miatt halad olyan csigalassan a halálbüntetés eltörléséért való küzdelem, hiszen mindez, amit ezen a téren Nyugaton és Keleten elértek, csak annyi, hogy a halálbüntetés végrehajtása az idők során „humánusabb” lett.

Angliában alig néhány száz esztendővel ezelőtt a haláraitéteket előbb felakasztották, azután még élve levágták, a beleit kitépték, a saját személtárára elégették, végül felnyeltek az elítéltet, darabonként elégették, a hamut pedig szétszórták a világ felé. Ma pedig, alig néhány száz esztendő után, Angliában már csak a akasztás jár a haláraitéteket.

Lassan csak megszűdült a hóhérmesterség is szerte a világon.

Franciaországban a Nagy Forradalomig kerékvetés, bárd, vagy máglya járt a haláraitéteket, egészen addig, míg nem jelentkezett a nemes doktor Guillotine, aki humanista felbuzdulásában feltalálta az „emberséges” guillotine-t, a nyaktöltőt. Most csak az a kérdés, vajjon nem kezdhetünk mi már rögtön ott, ahová a szóbanforgó 38 ország majd 50 esztendő múlva jut el: a halálbüntetés teljes eltörléséig?

A halálbüntetés elleni küzdelem olyan régi, mint maga a halálbüntetés.

Ma sem lehet megindulás nélkül olvasni Plató könyvében azokat a mondatokat, amelyeket az utolsó szó jogán a haláraitéteket 70 esztendő Sokrates intézett a bírósághoz:

„Nem nyertetek sok időt, oh ti atheni férfiak — mondotta Sokrates — és drágán kell, hogy

megfizessetek ezért. Hiszen mindenki, aki csak rágalmazni akarja majd városunkat, azt fogja mondani, hogy meggyilkoltátok a bölcs Sokrates-t... És mihaszna?... Hiszen ha vártatok volna egy keveset, megkaphattátok volna ezt ingyen. Hiszen látjátok a koromat és hogy milyen kész vagyok a halálra amúgyis.”

Ugy kellene az legyen, hogy ne csak az öreg és ártatlan, de a fiatal és bűnös gonosztevő is addig éljen, amíg magától el nem szakad életének fonala, akár szabadon, akár a börtön falai között.

Mert száz indok is van a halálbüntetés ellen és ebből a százból legalább egy indok olyan, amelynek nagy belső igazsága megcáfolhatatlan. Az, hogy minden elképzelhető büntetést valami módon meg lehet semmisíteni, jóvá lehet valahogyan tenni, csak a halálbüntetés nem.

Hiszen mégis csak megeshetik, hogy csak később derül ki, hogy a bírák ártatlan embert adtak a hóhér kezére és mit ér akkor már a rehabilitáció?

Vagy — politikai bűncselekmény esetén — nem eshetik-e meg, hogy a társadalom nem sokkal az ítélet végrehajtása után hirtelen és radikálisan megváltoztatja a nézetét arról, amit korábban főbenjáró bűnnek tartott? Az atheni férfiak egyszerűen másképpen gondolkodnak már az állam isteneiről és arról, hogy mi rontja meg az ifjúságot. De mi haszna van?

A közvélemény már másképpen ítélné, ám Sokrates — halott.

A halálbüntetés elleni küzdelem szerves része a zsidó tradíciónak. A zsidó közvélemény minden nemzedékben a maga módján tiltakozott a halálbüntetés ellen. Mikor a régi zsidók még saját országukban saját bírók által és saját törvényeik szerint ítélték Izráel fölött, nagyon meg volt szigorítva a halálbüntetés.

Halálra ítélni csak akkor lehetett a vádlottat, ha előre megfontolt szándékkal követte el a tettet. A bűnös beismerő vallomása nem volt elegendő a halálosítélet meg hozatalára. Legalább két a-nu kellett bizonyítsa nemcsak azt, hogy saját szemükkel látták a bűntettet, hanem azt is, hogy a vádlott a tettet azután követte el, miután a tanúk figyelmeztették, hogy ne kövesse el ezt a bűnt. Ilyen figyelmeztetés híján feltette a bíróság, hogy a gyilkosság nem volt szándékos, hanem a véletlen műve.

A Rosenberg-házaspárt egyesbíróból álló törvényszék ítélte halálra Newyorkban. Itt vizont, ebben az országban, Erec Jiszráelben, több mint kétezer esztendővel ezelőtt csak 23 főből álló bíróság hozhatott halálosítéletet. Az ítélet meghozatalához legalább két szótöbbség kellett. Ha csak egy szótöbbség volt, kiegészítették

újabb két taggal a törvényszéket. Így folyt újra és újra a bíróság kiegészítése újabb és újabb két taggal, amíg vagy meg lett a szavazásnál a két szótöbbség, vagy a bírák száma elérte a 71-et. Ha ekkor újra csak egy szótöbbség volt, vagyis 36-an szavaztak a halálbüntetés mellett és 35-en ellene, akkor a vádlottat felemtették.

Akkor sem volt érvényes a halálbüntetés, ha mind a 23 bíró igennel szavazott. Legalább egy bírónak a vádlott mellett kellett szavaznia, különben feltették, hogy a törvényszék elfogult.

Ilyen megszorítások mellett virtuálisan szinte sohasem kerülhetett a halálosítéletre sor.

Ráadásul a talmud gyilkosnak nevezi azt a szinhedriont, amelynek 7 esztendő hivatalnokoskodása alatt több mint egy kivégzést hajtottak végre. Rabbi Eliezerben Azárjá még tovább megy. Szerinte még az a szinhedrion is gyilkos, melynek akár 70 éves működésére is, több mint egyetlenegy halálos ítélet esik.

Rabbi Akiba és Rabbi Tarfon pedig ezt mondták:

— Ha mi ültünk volna a szinhedrionban, sohasem történt volna Izráelben kivégzés.

Igaz, rabbi Simon ben Gámaliél azt fűzi ehhez hozzát: — Ha így lett volna, akkor elszaporodtak volna a gyilkosok Izráelben.

Ez azonban nem igaz. Azóta minden statisztikából ki-derül, hogy a halálbüntetés soha és sehol nem csökkentette a főbenjáró bűncselekményeket.

A halálbüntetés semmi egyébre nem való, mint szadista ösztönöknek a kielégítésére. Nincs a kivégzésnek sem javító, sem elrettentő hatása. Ha volna ilyen hatása, régen megszűnt volna minden gyilkosság. A halálbüntetés fölösleges kegyelenség. Megalazza az állam méltóságát, mert voltaképpen nem csinál egyebet, mint undorító hivatalos formások között megismétli az elkövetett bűncselekményt.

Majdnem biztos, hogy a Kneszet nem fogja behozni a halálbüntetését semilyen bűncselekményre sem. Am, ha mégis többséget kapna egy ilyen javaslat a parlamentünkben, akkor az izraeli közösség legalább ne alkalmazzon hóhért, — bér-munkást, — aki a kivégzés mocskos mestersegét elvégzi helyette. Legalább ezt ne. Hanem ősrégi zsidó szokás szerint maga a közösség hajtsa végre az ítéletet. Kollektive a kollektív lelkiismeret és a kollektív felelősség elve szerint.

Hóhér nélkül — kövezéssel.

Ha majd a telavivi bíróság Tel-Aviv lakossága nevében halálos ítéletet hoz, akkor ne a hóhér, hanem a város maga hajtsa végre ezt az ítéletet, ahogy Izráelben egykor szokás volt.

Szóljon a törvénykönyvben a halálosítélet végrehajtásáról szóló szakasz így: „Elő! menjen a polgármester, utána a rabbi, aztán vonsozóják kötélen az elítéltet és utána a város polgárai mind. Fialok és öregek. Valamennyinek kö a kezében. És vonsozóják a elítélteket a Rámát-Gán melletti Napoleon-heggyre és verjék kövekkel ünnepélyesen agyon.”

Ilyen kivégzés esetén alighanem elmegy majd a kedve minden tisztességes polgárnak a halálos ítéletől. És csakhamar új „tanaiták” kelnek fel majd a városban, akik gyilkosnak fognak bélyegezni minden olyan „szinhedriont”, amely 70 esztendő alatt akárcsak egy halálosítéletet is hoz.

Legszebb ajándék pészachra
ALEXANDER könyvcsoomag

Kaczér I. Ne félj, szolgálám Jákob	4.200 LL
J. Palgi: És jött a fergeteg	3.500 „
Kishont F.: Ige-Mige	2.500 „
חפלה חירור לחינו אפרים קישון	2.400 „

Kapható az ország minden könyvkereskedésében, a kiadónál és megbízottainál.

ALEXANDER könyvkiadó és lapterjesztő r. t.
TEL AVIV, SMARJAHU LEVIN U. 14.
Könyveink külföldre küldését vállaljuk.

AZ EGYKORI NEMET KONCENTRÁCIÓS TABOROK IZRAELBEN ÉLŐ, VOLT FOGLYAIHOZ!
Központ: Irgun Aszirá Hámácim Leseávar, Haifa, Herzl u. 61. • Szmf: Tel-Aviv, Beceal Jaffe u. 2. sz.
Értesítjük
az összes egykori KZ-foglyokat, valamint azokat, akik getótkban voltak, hogy márc. 1. óta telavivi irodánk a Beceal Jaffe u. 3. sz. a. van és naponta 3-7-ig az érdeklődők rendelkezésére áll.
Kérünk mindenkit, hogy azonnal iratkozzék fel.
A VEZETŐSEG.

emeletnagyságnyi szent Václáv lovasszobrára küszöb fel és onnan irányította a karhatalom elleni tüntetést, mindaddig, amíg túzóitól rával le nem szedték onnan. Gottwald egészségi állapotával kapcsolatban sohase olvashattunk „aggasztó híreket”, sőt még arról se, hogy egészségi okokból szembesárga ment volna. Az se titok, hogy a csehszlovák minisztereken pánikhangulat vett erőt minden mo-szkvai meghívás alkalmával Churchill cáfolja emlékirataiban, hogy minden orosz társadalmi együttléti dorbé-zolással fajul. Churchill ke-veset volt Oroszországban

és elhíhető, hogy ottlétekor tartózkodóan viselkedtek orosz tárgyalófelei. Vizont a népidemokratikus politikusok mást mondanak. Az ívászatoknak se vége, se hossza. Lehet nem kocintani, ha a világbékeknek a biztosításáról, vagy az örök csehszlovák-orosz barátság-ról van szó? Lehet exet nem inni Sztálinnal és véze-reivel, mikor ettől a vodka-barátságától szinte életek függnek. És az ilyen ivásza-tonok vízespoharakból issz-szák a vodkát.
Az is tény, hogy Gottwald Moszkvából lelkileg össze-törve tért vissza. Gottwald Sztálin kedvence volt. Sok

PAUL KLETZKI és SIGI WEISSENBERG

A filharmónikus zenekar élén ismét egy kitűnő karmester, Paul Kletzki áll. Lengyelországban született 53 évvel ezelőtt. Kezdetben a lodzi szimfonikus zenekar tagja volt, mielőtt dirigens pályára lépett. Es ennek a zenekari tevékenységének is tudható be, hogy az orkesztert belülről látja és érzi s hogy annak minden fortélyát oly kitűnően ismeri. Elődje, a vizenyős Fistulari után valóóságos üdülést jelent fellépése. Felvillanyozza a zenekart — s erre nálunk annál nagyobb szükség van, mivel a jobb sorsra méltó muzsikusok, kiknek tisztázni kell eljátszaniuk egy és ugyanazt a műsort rövid idő leforgása alatt, csak ily állandóan ébrentartó és impulzív vezető mellett nem fásulnak el. Kletzki felvillanyozza a közönséget is. Ha minden előadóművész sikerének főtítka, hogy mindig hatalmasan tartja hallgatóit, úgy egy karmesternél, ki nem saját maga szólaltatja meg hangszerét, hanem egy közvetítő közeg, a zenészek segítségével, erre különösen nagy szükség van. Ami a Kletzkinél első pillanatban feltűnik, az töretlen és látszólag törhetetlen életkedve, optimizmusa, amoham lankadó lendülete. Ősint megragad egy témát s ahogyan felépíti, a szólásokat egymás mellé és fölé rétegezve, ahogyan egy felkötésben dinamikus irányzatok hatalmas skáláján fut végig, — mindez az orkeszterművészet magaslatán áll nála. Sokban emlékeztet Kleiberre és Furtwänglerre, főképp ami a zenekari hangzási illéti. Haydn egyik londoni szimfóniájában, a 95. számúban, c-mollban, a finálét ellenállhatatlan ujjongással tündöklő fényárba öltözteti. Természetesen, ez az öltözék nem külsőséget, hanem belülről fakadó erőforrást jelent Paul Kletzkinél. Brahm's 4-ik szimfóniájából kitöröltsé mindazon töprengő, merengő, borongóan magábaforraduló mozzanatok, melyek est a mestert annyira jellemzik. A második, lassú tétel könnyed, népdalszerű alaphangja nála sokkalta ünnepélyesebb, korálszerűbb válik; nem vagyok meggyőződve felfogásának helyességéről, mert kissé mesterkéltén komoly jellegű kölcsönöz neki, de esztétikai kivitele őt igazolta. A Haydn-szimfónia andantója is tudatosabb, kontrasztosabban kiszámítottabb volt, semhogy érzékeltethette volna azt az áhítatos csöndet, azt a magányos félrevonulást a külvilág elől, ami ebben a tételben kifejezésre jut. De milyen nemes és ellentétli a ragyogó szónoki hatásnak, melyek Kletzki művészetének egyik alapvetését képezik és lemondani a hangkeverés varázslatos hatásáról a lélek legrejtettebb és legőszintébb intimitásának kedvéért! — Kletzkinek ez az asketikus önmagábaforradulás és egyszerűség nem adatott meg. Igaz, csak a kiválasztott kevesek érnek el a művészi kinyilatkoztatásnak erre a csúcspontjára. Kletzki rendkívüli tehetsége ellenére sem ért még el ideig. De karmesteri tudása, elragadó egyénisége így is kivételes helyet biztosítanak számára.

A Kletzki által vezényelt 5-ik rendkívüli és 6-ik rendszer bérleti sorozat szólójaként Sigi Weissenberg zongorista, legutóbb 3 évvel ezelőtt szerepelt nálunk. Mint ismeretes, 14—15 éves korában vándorolt be Bulgáriából s négyéves itartózkodása alatt prof. Kestenbergnél és Frank Pellegnél tanult, majd Amerikában telepedett le, hol azóta jelentős sikereket aratott. A jelek szerint a kelleténél nagyobb sikereket. Mert ez a ma 24 éves, nagytehetségű fiatal művész, kinek első itteni fellépése annak idején rendkívüli feltűnést keltett, s most is, főképp a Chopin e-moll versenyszű tételében, kiváló zongoristának bizonyult, ki mesterien kezeli hangszerét. — Amerikában elveszteni látszott egyéniségét. Áramvonalas zongoraművész lett belőle, 1933-as modell. USA-patent. Játékának egykori fölénye ma fölényessé fajult. A bérleti sorozatban a Schumann-versenyt játszotta és szűszerint „long-playing” volt előadása, azaz kissé hosszadalmas — és unott. Megbosszulta magát, hogy hallgatott egyes maradi zenekari vezetők tanácsára s a tervezett 2-ik Bartók-verseny helyett egy neki nem fekvő romantikus művet játszott. A zenekar a művész betegsége után fellépő indispozícióval indokolta ezt a változtatást. S ha a közönség sorából sokan akadtak, kik kissé fáztak egy számkura ismeretlen modern műtől, úgy nem tudom, hogy ez a lagymatag Schumann-előadás jobban felmelegítette-e őket.

Sigi Weissenbergnél megisméltetni látszik Jehudi Menuhin esete, kit már csakis ujdonságok képesek magasabb művészi erőfelfejtésre serkenteni, mivel a régi irodalmat kiélte. Siginél látszólag korábban apadtak ki ezek az éltető források, mint Menuhinál. Meg kell azonban várnunk szólóhangversenyét, mielőtt végleges képet alkothatunk magunknak művészetéről.

BALETT

Eliseva Mona táncművésznő rendezésében Delibes Leó „Coppelia” című balettje került a Mugarbi termében előadásra. A titokzatos bábkészítő Coppelius tizenegy évvel előzte meg a „Hoffmann meséi”-nek Spalanzaniját. Offenbach azonban legyőzte Delibest, az ő szép gép-bábuja énekelni és beszélni tud, míg Coppelia csupán pantomimra van kárhoztatva. De még így is féltékenyebb tett az eleven Szunhildát, ki csak akkor nyugszik meg, mikor rájön, hogy vetélytársnőjének szív helyén óramű ketyeg. — Adva van egy Franz nevű fiatalember is. A férfi ingatlans mikor Szunhilda nem látja, Coppeliáért áradozik. Dilemmája érthető, mert Szunhi temperamentumosan, széksziplesen táncol, viszont Coppi szelid bájával hódít. Az előadás kedvesen és kellemesen igénytelen serdültébb-ifjúsgai színvonalon mozgott. A balett legtehetségesebb tagja Gazit Ben-Arci (Szunnilda), míg társai is igen csinosak, eléggé jól spiccelnek és illedelmesen mozognak a színpadon. — A zenekart egy jó zongorista és egy gyomorfájósan nyekergő hegedűs képviselte. Delibes bizonyára nem illyesmiről álmodozott... A színpad közepén álló nagy kulissza ex-hazai reminiscenciákat ébresztett: egy mezővároska főterén gémeskút áll, s az itcán baktató szekér bakján cifraszűrés kocsis pipázgat. A rendezők talán ezzel is jelezni akarták, hogy nem Párizsban va gyunk — hanem Mucsán. Erre viszont a közönség kulissza nélkül is hamarosan rájött az előadás folyamán...

Volt egyszer hol nem volt, valahol a telavivi Ben Jehuda utcán, nem messze az első utcasaroktól, volt egyszer az Ararat. Arról a történelem előtti Ararát hegyről nevezték el, amelyen valaha Noé bárkája kötött; csak hogy az Ararat hegye a vízözön után szolgált a megmaradt emberiség menedékekül, a telavivi pedig azokat zárta vendégszerető karjai közé, akik a vízözön előtt érkeztek még Erec Jiszráélbe. A zsidó kultúrának a szűvivőit fogadta be az Ararat, akik megéreztek a vízözön, idesereglettek az országba és héber irodalmat, zinházat, új zsidó festőművészetet jöttek megteremtlen.

Az Ararát lett a kávéház, a bohémek találkozóhelye, mint a budapesti New-York, vagy az Otthon vagy pedig a Fészek; avagy a kolozsvári New-York és a későbbi újságíróklub, annak is híres-neves Parnassusz-törzsszatala. Aki 15 évvel ezelőtt egy ilyen törzsszattal mellől a telavivi Ararát kávéházban érkezett, rögtön megérezhette a különbséget a két világ között. Amott rendezett, elegáns klubhelyiség, simán kerengő pincérekkel, emitt kis óda, amelyben egymás hegyén hátán ülnek az emberek és a társalgás nyelve főként a jiddis; a vendégeket, akik teát ittak és harapták hozzá a kockacukrot, a két tulajdonos szolgált ki, nem pedig fecsek farku kabátos pincér. Amikor megkérdeztem Avigdor Hammeirit, miért éppen az Ararát lett a jisiv bohémjének kávéháza, így válaszolt: Elégé mocsok ahhoz, hogy a művészek jólérezzék magukat benne!... Akkor a jisiv száz évvel maradt el civilizáció tekintetében Európától, ezt érezte az európai Lohém is, ha a telavivi művészkávéháza belépett.

Idegenforgalmi tényező is volt az Ararát, ha turisták meg akarták nézni népünk nagyjait, mint Avigdor Hammeirit, Slonszkyt, Csernichovszkit vagy Chana Rovinát, premier után az Ararátba kukkantottak be, a héber humor meg is magyarázta, miért hívják a kávéházat Ararátnek: Ani Roce Rak Té, eme rövid és keveset jelentő szavak kezdőbetűjéből tevődött össze a történelmi név. Ljuba volt a neve a tulajdonosnőnek szeretett oroszul beszélni a vendégeivel. Ha bohémek feleségek channukai fánkot akartak sütni, szívesen beinvitálta őket a konyhába, ott együtt kavargatták a tészta és a bohém felesége maga hoz-

ta ki életpárjának a frisser, sült fánkot. Egyszer csak bevette az üzletbe társnak Vidor Palit; ezzel azután bekövetkezett a fordulópont az Ararát életében. Az Avigdor Hammeiri köré gyülekezett kis magyar társaság meggyarapodott, magyar szelek kezdtek fújni az Ararátban. Sauber Sándor és szegény, fiatalon és hirtelen eltávozott Spielberger Leó kollégák, Cvi Barméir, azelőtt Adler Hubert a kitűnő és tehetséges héber költő, a kolozsvári Uj Kelet munkatársa, e sorok írója és az évek során gyűltek kezdtek hozzájuk az újonnan érkezettek, Faragó Miklós a fiaival és Jámbor Ferenc, majd Halmi József... Lalapalintási tervek születtek és haltak el, mint valaha régen, szindarabtnak keltek életre és több nyire elhaltak, parázs irodalmi viták keletkeztek, a legjobb viccek is elszűntek és főleg sokat beszélgettek a Multról...

Az Ararátban a magyar zsidó bohémek kezdtek gyülekezni, olykor magas látogatókat kaptunk, mint dr. Patai József, vagy dr. Hajdú Miklós, zenészek és festők érkeztek és csatlakoztak átmenetileg, vagy véglegesen a társasághoz. Míg nem aztán újabb lendületet kapott a fejlődés, Ljuba új kávéházat nyitott, ebből fejlődött ki a mai „Kászit”, a Dizengoff utcán, azért aztán otthagya az Ararátot. Vidor magyar társakat vett magának, a Vári-családot Budapestből. A bárnál egy jökötésű magyar fiú töltögette a kávé, Ferinek hívták... Ki sejtette, hogy művész, mégpedig a javából; amikor Dizengoff-díjat kapott, már bizonyára csak régi emlékként beszélt róla Rosenfeld Feri festőművész, hogyan kezdte pályafutását a nehéz ereci ugaron. A vendégeket magyar pincér szolgált ki, Fricinek hívták. Akkoriban még kevés valódi pincér tevékenykedett az országban; a kávéházakban orvosok és tanárok, vagy intellektuelek szolgálták ki, ez volt a legkedvezőbb elhelyezkedési lehetőség. Friciről szól a következő történet:

Turistatársaság helyezkedett el egy asztalnál. Az egyik figyelt Frici precíz mozdulatait és biztos mozgását. „Nézd milyen elegáns mozdulatok, milyen finom jelenség. Ez biztosan valami egyetem tanár, vagy államtitkár lehetett”. Azzal odainti Fricit: „Sagen Sie bitte, was waren Sie eigentlich in Ausland?” „Sie werden lachen — válaszolta Frici — ich war Kellner”. A

turisták ugyanis nem tudták, hogy Frici egyenesen a budapesti Bohém kávéházból csöppent a Ben Jehuda utcára.

Egyszóval magyar kávéház lett az Ararátból; a magyar máápilok kávéháza. A máápilok akkor szálltak le a hajókról és ismerkedtek az új világgal; kinek öntették ki az első olészenvedésekkel teli szívüket, mint sorstársaiknak és milyen nyelven, ha nem magyarul? S bármennyire is polgári szív és elme lüktetett bennük, bohémek voltak ők is, kénytelenek voltak azok kávélni, mert még nem voltak gyökereik az országban, csak úgy lebegtek a levegőben, a régi hazától való elszakadás és az új hazában való megszokás között tatóngó senkiföldjén. Hamarosan hősei is lettek a kávéháznak, bohémlegendák keringtek felőlük és ezeken is jól lehetett szorgalmazni. Cvi Barméir szolgáltatta a legtöbb témát, mert ő olyan eredeti és szokatlan bohém volt. Akkor vált kikötői munkából hivatalos költővé, héber nyelvtanárná és műfordítóvá. E három minőségéből is nehezen tellett a párnosze, a bohémek mindig éhesek voltak, Cvi is az volt, tagadhatatlanul éhes. Ő fordított a héberre valamennyi cikkét, amelyeket a héber lapokban igyekeztünk elhelyeztetni, több-kevesebb sikerrel. Egy ilyen fordítási művelet körülbelül a következőképpen zajlott le: Spielberger odalép Cvi Barméirhoz: „Kollégám, legyen vendégem egy kis kávéra”. „Egy nagyra” — válaszolja a költő. „A nagy csak a honorárium terhére mehet” — figyelmezteti a megrendelő, akinek megirt sportriportja van a zsebében és a Dávárba kíváncskozott. Az üzlet persze létrejött; szép héber cikk lett Spielberger magyar írásából.

Ott fordította Cvi a Tarzán-füzeteket is. Markovics Uri, a Dáát-könyvtár vállalkozó szellemű tulajdonosa magyarból fordította a Tarzánt és egypiaszteres füzetekben adta ki. Cvi minden kézirat-ívért öt piaszter honoráriumot kapott, amiből bőségesen meg lehetett akkoriban ebédelni, akár csirkepaprikásos menü is. Egy reggel Cvi ült az Ararátban és számolta az iverket. „Csak két iv lesz belőle, ez csak tíz piaszter és nekem húszra van feltétlenül szükségem.” Cvi segített magán. Amikor a fejezetnek a végére ért, Tarzán a majomember éppen nagy veszedelemben forgott, az angol banditák közeledtek, hogy eltegyék láb alól, mert emberré mert visszaváltozni és magának követelte a lordi család örökségét. Mit csinál egy becsületes, gőlmajomember, ha bajba kerül? Cvi felfogása szerint tehilemet kellett mondania, Dávid zsoldárainak ígérelt kellett fordulnia az egek urához. Es Cvi minden további gondolkodás nélkül Tarzán szájába adta Dávid király szép hetvenedik zsoldtárát és még néhányat; nem kellett sokat fáradoznia, mert az egészet a fejébe verték a székellyhídi jesivában. Így aztán megvolt a négy iv, jelentkezett vele Markovics Urinál, aki leszámolta az iverket, kifizette a 20 piasztert, mire Cvi összehűtötte a bokáját és meghajolt, mert ő ilyen udvarias volt mindig és mint aki jól végezte dolgát, távozott...

A Tarzán-füzet pedig a következő szöveggel jelent meg: „Tarzán körülnézett. A banditák közeledtek. Fegyver volt náluk. Lehet, hogy hiába menekül a dzsungel fái közé, lelőhetik. Nagyon fohászodott: „Szégyenüljenek meg és piruljanak, akik ellenem törnek; riadjanak vissza és gyalázat érje őket akik bajomat kívánják. Hátráljanak meg gyalázatoságuk miatt, akik azt mondják nekem: hehé, hehé! Örülnek majd érvendégeknek majd benned mindazok, akik keresnek téged és ezt mondják majd szűntelen, akik szeretik majd a te szabadságot: Magasztalásuk fel az Isten”. Es így ment ez a két oldalon keresztül. A Tarzán-füzet ez a szép fohással együtt jelent meg, átíto sikert aratott és az a gyanum, hogy a kiadó mindmáig nem veté észre...

Cvi volt a mi legedesebb barátunk, a legeslegutolsó bohémje a világnak, ilyen nem termel ki többé semmiféle irodalom. Zsebe üres, gyomra korog, de beszéde édes, mint a csöppentett méz, irodalmi és kisíszított. Ki nem emlékszik az Ararát többi bohémjé közül arra a péntek estére, amikor belépett, vidám, italos állapotban B. úr, a jisiv legtöbb pénzt kereső magyarja, aki ilyen hangulatában körkanyokat szokott fizetni a vendégeknek? Ezen az estén is betoppant, körülnézett és „feladta a rendelést”: Frici, mindenkinél egy pohár konyakot. Erre feláll Cvi, szívére teszi a kezét és így szól: „En inkább enni szeretnék...” Reggelként Sándor bácsinál puccoltatta a cipőjét, reggeli közben, mert sülyt helyezett a kifogástalan kül sőre. Sándor bácsi sem volt mindennapi jelenség. Hozzánk tartozott, a művészek asztalához, mert mesterségére nézve, nyomdász volt, kéziszédő, aki a héber nyelv ismeretének hiányában új foglalkozást keresett és cipőtisztítóknak csapott fel. Sánta volt szegény, ütődött törődött öreg ember. Az első európai cipőtisztító a jisivban, a Gináti kávéház előtt volt a standja, hányszor akarták elmarni onnan szefárd, vagy jemeni kollégái... De ő szívesen kitartott és az európai olék szerették, nála puccoltatták cipőiket a dupla árat fizettek érte. — Szabad óráiban a feleségével behozta az Ararátba, kifényezte a társaság cipőit, aztán odaült közénk és olykor apró kölcsönökkel is kisegítette barátait. Esténként felvette a legszebb ruháját, könyvet cserélt a könyvtárban és aztán elnyelte egy titkos kártyaklub, ahol mindig elvesztette az utolsó garaszt is, mert Sándor bácsi bohém ember volt, a javából... Szegény, nagyon árván, magányosan halt meg egy eldugott, nyomorult kis szobában és az Ararát sem volt már meg, hogy együtt elsrathattuk volna...

Es ott volt Lakos, mindnyájunk kedvelt portrérajzója. De akkoriban a portrékból talán még nehezebben lehetett megélni, mint ma s ez aztán elment edénymosogatónak saját kávéházába, az Ararátba. Ott dolgozott két munkakötényben és az ajtón keresztül itegezték nekünk, olykor kiugrott hozzánk és leült az asztalhoz, össztevésztvén minőségét, a mosogatót a festőművészzel. Egy alkalommal sűrgős megbeszélésvalója volt Halmi Józseffel, mért is kijött hozzá és leült mellé diskurálni. Am jött a zord tulaj és rászólt: „Sok az edény, Lakos úr, ne tessék most diskurálni”. Lakos mófélett feldühödött, odavágta kötényét, lehordta a tulajt, mondván: „Maga keressen új edénymosogatót”. Aztán a bár felé fordult imigyen: „Frici, kérek egy feketét”... Es azzal leült az asztalhoz, vendégnek...

Esténként szűfolt volt a kávéház, főleg a terasz, ahol a háborús elsötétítésben ültek a búsmagyarok. Frici kékkörtég zseblámpával cirkált közöttünk. „Ennél jobb kávé is ittam már” — dohogott gyemer Avigdor Hammeiri. „De nem ebben a kávéházban” — replikázott Frici, a pincérek gyöngye. Villágnéztetleg a kávéház két csoportra osztotta, (Folyt. a 7. oldalon)

HOTEL DAN LTD.

amely rövidesen megnyílik,

KERES:

- VENDEGFOGADÓ FŐNÖKÖT
● MAINCOURTIENTERT
● HALL-PORTÁSOKAT ÉS BOYOKAT
● PORTÁSOKAT
● BÁRMANT
● KÜLDÖNCÖKET
● KÁVÉSZAKÁCSOKAT
● MOSOGATÓKAT
● MOSODA-FŐNÖKNÖT
● MOSOGÉP-KEZELŐT
● ÉS FŐNÖK-HELYETTEST
● TISZTVISELŐKET
● TELEFON-KEZELŐKET
● SZOBALÁNYOKAT
● PINCÉREKET
● SZAKÁCSOKAT ÉS KISEGÍTŐKET
● OUKRASZOKAT
● MOSÓNÖKET
● RAKTÁRNOKOT

Jelentkezés délelőtt 10—12, délután 3—4 óra között irodánkban:

Tel-Aviv, Hájárkon u. 101.

K880

STREPLESS (vállpánt nélküli melltartó) és fürdőruha specialista GUTH MAGDA Párizsban végzett női fehérnemű-készítő Tel-Aviv, Dizengoff 97 (Azélt Epest, Párisi-u.)

Joszéf Buloff Izraelben

Illusztris vendége van Izraelnek és különösképpen azoknak, akiket valamilyen emlékek fűznek az egykori jiddis színészethez: Joszéf Buloff, a legnagyobb élő jiddis színész látogatott el Izraelbe.

Buloff annakidején a híres vilnai színtársulattal, mint annak fiatal és legtehetségesebb tagja, bejárta Európát és Amerikát, míg nem körülbelül huszonöt évvel ezelőtt végleg az Egyesült Államokban telepedett le. Amerikában, ahol a jiddis színjátszás igen fejlett — csak magában New-Yorkban huszonhat jiddis színtársulat működik — Buloff rövid idő alatt a legelső helyet vívta ki magának, mint színész és mint rendező egyaránt. Néhány napja érkezett Izraelbe és azóta a barátok és rajongók táborába úgy kerültek, hogy a nyilvánosság előjformán csak tegnap kerültek, amikor is a Becálé-utcai írők és művészek otthonában az izraeli színészek fogadást rendeztek számára.

Megható volt az a tisztelt és csodálat, amely dr. Schor, a Hisztradrut művészeti osztálya vezetőjének beszédéből, valamint néhány színész (Vardi, Bernstein-Cohen, stb.) üdvözlő szavaiából kiscsendült. Mindnyájan régi emlékeket elevenítettek fel, amikor Buloffot ebben, vagy abban a híres szerepben hallották és már akkor is a legnagyobb csillagokkal, Paul Muni-val és Alexander Moissivel együtt említették a nevét.

Joszef Buloff megjelenése meglepően fiatalos és nehéz elhinni róla, hogy ily hosszú és ragyogó színészi múltat tekint vissza. Impozáns, férfias arca átszellemül, amikor mosolyogva válaszol az elhangzott beszédre és már az elején megnevezteti a hallgatóságot, amikor kijelenti, senki ne higgye, hogy csak a héber nyelv csengése miatt kérte, hogy héberül üdvözlőjék — de tudat alatt azért kívánta ezt, mert a hébert nem érti és így nem kell nagyon szégyenkeznie annyit dicsegetni miatt. „De azért kérem, ne sértődjenek meg, sietett hozzátenni, mert mégis pontosan tudom, ki mit mondott.”

Buloff melezengésű, férfias bariton hangja kül-

nős egyéni varázst kölcsönöz neki. Előkelő, sima és kifejező mozdulatai a valóban nagy színészekre és szónokokra emlékeztetnek. Buloff szavaiban keresztül azonban nemcsak a színészt, de magát az embert, a zsidót is megismertük, aki úgy érzi, hogy hosszú évek ka-

JOSZÉF BULOFF

landjai után hazaérkezett, amikor Izraelbe látogatába jött.

— Amióta itt vagyok, panaszkolok, aludni sem tudok a meghatótság és az érzelmek torlódása miatt. Önök ezt már nem értik, mert benne élnek, de tudják-e valójában, mit jelent Izrael? Milyen izgalmas, milyen hihetetlen! — Arra a kérdésre, nem akarok-e fellépni, csak azt válaszolhatom, csupán, mint turista vagyok Izraelben, de — tette hozzá megnyerő mosolyával és meghajolva — alázatosan azt cselekszem, amit Önök kívánnak tőlem.

Amikor megkérdeztem Bulofftól, melyik évben járt Romániában, szeme felragyog az emlékezés varázsától:

— Oh, igen, Bukarest, Kolozsvár-Klausenburg, milyen csodálatos idők voltak azok. Kolozsvárt 1923-ban és 24-ben jártam, Jasket játszottam a „Szomorúság Enekesé”-ben. Milyen lelkes zsidó közönség volt ott és milyen siker... Bukarestben még többször léptünk fel, onnan is gyönyörű emlékeim vannak.

S hozzáfűzte egy sóhajjal: — De mindezt mikor volt, ifjúságomban és egy mindörökké letűnt világban...

Dr. Marton Gizella

Bèr Ervin:

Isteni rendetlenség

Áremelés követ áremelést. Amikor mintegy két héttel ezelőtt, a költségvetési javaslat közzététele előtt, fel-emelték a benzín árát, sokan voltak, akik visszaemlékezve Lévi Eskóli ünnepélyes ígéretére, hogy április elseje előtt nem lesznek olyan áremelések, amelyek a pénzügyminisztérium jövedelmét hivatottak növelni, mondom, sokan voltak, akik tiltakoztak az áremelés ellen. Azt mondták, hogy mégis túlzás ilyen flagrans módon figyelembe nem venni az ígéreteket. Mások azonban, köztük jómagam is, elfogadták a pénzügyminisztérium magyarázatát. E magyarázat szerint a költségvetési javaslatból látni lehetett, hogy csak akkor lehet elérni az ott feltüntetett jövedelmeket, ha felemelik az üzemanyag árát. A közönséges emberek volna, akik ezt előrelátva, felhalmozták volna a benzint, ami spekulációt eredményezett volna és azt, hogy egyesek illetéktelen jövedelmekhez jutnak. Ezért helyesebbnek látták, az ígéret ellenére, már akkor közzétenni az áremelési rendeletet.

Amikor a jobbék...

Mit szóljon azonban az ember most, amikor két hét telte később, újra felemelik a benzín árát? Igaz, az áremelésről még nem érkezett hivatalos rendelet, de a pénzügyminisztérium körreiben már beismerték, hogy a hír igaz. És ez a beismerés még csak rosszabbá teszi a helyzetet. Április elseje még mindig nincs és ha bizonyos körülmények igazolhatóvá tették, hogy Eskóli megszegte ígéretét, milyen alapon szegi meg még egyszer? De, ami ennél fontosabb, az a tény, hogy a hír kiszivárgott mielőtt az emelésre tényleg sor került, újratelhető teszi a spekulációt — mivel fog most védekezni a pénzügyminiszter?

Ami azonban még ennél a gyerekes követelésnél is fontosabb (mármost annál, hogy miniszter tartsa be ígéretét), milyen pénzügyminisztérium az, amely kéthetes időközökben emeli az árakat? Vajon a minisztérium urai két héttel ezelőtt nem voltak képesek

kiszámítani, hogy az utolsó áremelésből származó jövedelmek nem elegendők a szükséges nagyobb összegek fedezésére?

Ebben a minisztériumban állítólag olyan urak ülnek, akik értik a dolgukat, ha nem is nagyon, de legalább egy kicsit. Hogyan juthattott tehát valakinek eszébe ez az újabb áremelés? Nem azon vitatkozunk, hogy vajon jobb-e, ha a benzín ára 200 mil és nem 163, vagy rosszabb. Azon vitatkozunk, hogy lehet-e ilyen módon pénzügyi politikát csinálni. És azt állítjuk, hogy tehetlenség és ügyetlenség kívül nincs olyan ok, amely az ilyen áremeléseket elkerülhetetlenné tenné.

... ugyanazt csinálja mint a bal

Semmivel sem jobb a helyzet például a devizakörletások megszüntetése, illetőleg könnyítése körül. Legény legyen a talpán, aki kiismeri magát a kormány tagjainak és a koalíciós pártok képviselőinek nyilatkozata körül, amelyek ebben a kérdésben elhangzottak. Lévi Eskóli véleménye szerint — amint ezt a költségvetési beszédben elmondotta —, a dolog nem aktuális. Bernstein Amerikában kijelentette, hogy a kormány a korlátozások megszüntetésének tervét dolgozik. A kláncionisták szónokai a költségvetési vitában azt hangoztatták, hogy ez a könnyítés minden gazdasági politika alapfeltétele. Egyes Mápáj-szónokok szerint viszont a dolog nemzeti szerencsétlenség, ha végrehajtják.

A gazdasági miniszterek bizottsága, amelynek ezzel a kérdéssel kellene foglalkoznia, még nem is jutott el addig, hogy hozzákezdjen a vitához. Egyelőre arról van csak szó, milyen könnyítéseket adjanak az exportőröknek (ez a kérdés valójában szorosan hozzátartozik a devizakörletások enyhítéséhez). Döntés persze még nem történt — a pénzügyminisztérium nem tudja elhatározni magát valamilyen megoldásra. Az export közben haladik, pedig sosem volt nagyobb szükség rá, mint most, amikor nehezen nélkülözött devizát keresnek az ország-

nak, de munkanélkülieket is foglalkoztatna.

Eskóli úr és minisztériumának felelős tisztviselője, attól fél, hogy a korlátozások csökkentése túlságosan felemelné a dollár árát. Ne hogy tehát csökkenteni kelljen az ellenőrzést, azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a hivatalos dollárát emelik fel. (Ez persze, nem vicc, hanem komoly terv. De akár milyen helyes legyen is gazdasági szempontból ez az árfolyamemelés, nevétséges egyszerre használni azt az érvet, hogy félek az áremelkedéstől és ugyanakkor felemelni akarni az árakat.)

Körbe, körbe...

Vagy vegyük példának azt a rendeletet, amely a minap jelent meg. A baromfitenyésztők már régen nincsenek megelégedve helyzetükkel. A közelmúltban, éppen ezért — és tekintettel arra, hogy a kormány nem tudta a teljes baromfi-állományt élelemmel ellátni — megengedték nekik, hogy szabadon vágthassák le állatjaikat és a húst szabad áron adják el. Az előzetes ígéret ellenére, a hús ára magásra ugrott és az első napok fantasztikus árai után sem ment lejjebb, mint kilőlónként négy font, ami a feketepiaci árak felett meg. Bernstein úr ekkor jónak látta, véleményünk szerint, helyesen, megszüntetni a szabadpiacot és módot keresni a baromfitenyésztés kérdéseinek megoldására.

Más megoldást azonban, úgy látszik, nem találtak és ezért néhány nappal ezelőtt zseniális trükkhöz folyamodtak. Megengedték a baromfitenyésztőknek, hogy annak a mennyiségnek egy negyedét, amelyet hivatalos áron, hivatalos kiosztásra beszolgáltatnak, szabadon adhassák el a vendéglőknek. Az ár, amelyet ezek az eladásokra megszabtak, négy font kilónként, annyi, amennyi nemrég a feketepiaci ár volt; pontosan annyi, amennyit Bernstein nemrég túlságosan magasnak tartott és megszüntette miatta a szabadpiac rendszerét.

Valaki ugyan mondhatná azt, hogy az új rendszerben csak a vendéglőknek fognak eladni, de a jelenlegi ellenőrzési körülmények mellett senki sem adna hitelt ennek az állításnak. A baromfitenyésztők pontosan annak és pontosan annyit fognak eladni, akiknek és amennyit tetszik. Az új rendelet nem egyéb, mint visszaállítás a szabadpiaci rendszernek.

Nem szükséges belemenni annak tárgyalásába, vajjon ez helyes-e, vagy sem. Akár igen, akár nem, lehetetlen, hogy két hónap alatt megengedni, eltörölni és újra megengedni kelljen ugyanazt a rendszert. Az egyetlen ok erre a viselkedésre az, hogy a három alkalom közül egyszer sem gondolták végig azt, amit csináltak.

Tojás és hús

Másik példa a csirkék körül. Vagy két héttel ezelőtt jelent meg újra az újságokban az a hír, hogy ezentúl megvizsgálják az egynapos csirkéket és a kakasokat elpusztítják, mert felnevelésük fölösleges. A héten azonban kiderült, hogy a zomból nem lesz semmi. Alapjában minden második tojásból kakas kel ki. Világos, hogy ezek nem tojnak, legfeljebb arra jök, hogy miután egy bizonyos súlyt elértek, levágják őket és eladják a húsuikat. Az a fajta baromfi azonban, amelyet itt tenyésztettek, kifejezetten tojó fajta és aránylag nagyon sokat eszik, nem mint azok a fajták, amelyeket éppen húsuért tartanak.

Amig egy kakas egy kilós lesz — amikor már le lehet vágni — legalább 4—4 és fél kiló takarmányt eszik meg, amit persze dollárokért veszünk. Sokkal, de sokkal

jobb dollárért, mint amennyit egy kiló húsért kellene külföldön fizetnünk.

Ezek a kakasok voltak a feketepiac főforrása, de ezen felül is világos, hogy nem érdemes őket tartani. Jobb, ha az ő életüket is tojóstyúk kapják meg. A kormány tehát elhatározta, hogy ezentúl megölik a kis kakasokat. Minél előbb, annál jobb, de különben is, ha egyszer már kikerültek a keltetőüzemből, az Uristen sem tudja rákényszeríteni a gazdaságokat, hogy elpusztítsák őket, — hiszen kollektív és nem kollektív szektor, egyaránt szívesen vettek egy kis mellékes jövedelmet.

Kakas, vagy tyúk?

Különböztetni, nem olyan könnyű egy fiatal csirkét megkülönböztetni, tyúké, vagy kakas. A földművelési minisztérium elküldött egy szakértőt Angliába, ahol bizonyos optikai műszerek segítségével már egynapos korban meg tudják mondani, milyen nemű az állat.

A szakértő Angliában kitanulta a mesterséget, haza jött, de akkor már végetért a tavalyi ültetési idény. Erre az évre toldott hát a dolog. És, hogy félreértés ne essék, ezek a kakasok évenként, ird és mondd, kerék egymillió dollárba kerülnek az államnak. Az ide új probléma merült fel. A válogatáshoz műszerek kellenek. Otven, vagy hatvan az egész ország számára. Ha Angliában rendelik meg őket, mindegyik ötven angol fontba kerül, összesen háromezer angol fontba. Ha itt gyártják őket, százötven izraeli fontba, összesen kilencezer izraeli fontba. Ennyi kiadással meg lehetne takarítani az évi egymillió dollárt.

A termelők, akik persze elleneztek a dolgot, kijelentették, hogy a kormány ugyan rájuk parancsolhat, hogy vagdossák ki a kakasokat, de nem kényszeríthetik őket arra, hogy megvegyék a műszereket. Szegény földművelésügyi minisztérium nem találta módot arra, hogy saját maga vegye meg a műszereket, mert a keltető-állomások magánkézben vannak és azt igazán nem lehet feltételezni, hogy a kormány ajándékokat osztogasson!

Végül valakinek szennázási ötlet jutott eszébe. A Szochnut éppen akkor akart egymillió egynapos csirkét rendelni az új jisu-vok számára. Nosza, mondta a tervgazdája, írjon ki a Szochnut versenytárgyalást a csibékre, azzal a feltétellel, hogy csak tyúkokat vesz. Így érdemes lesz a nagy keltetőknél megvenni a műszert.

Ugyan, mondták a földművelésügyi minisztérium urai ez a terv jó terv. De hát hogyan kényszerítsük a Szochnutot, hogy kiirjék ezt a versenytárgyalást? Hiszen ők teljesen önállóak!

Nem érdemes szaporítani a szót. A hosszas tárgyalások közben a Szochnut már megrendelt háromszázezer csibét válogatás nélkül. A műszereket még nem rendeltek meg, az úgy tehát elmarad a következő ültetési idényig. Közben ki fogunk dobni újabb egymillió dollárt.

És valaki meg azt mondja, hogy nincs nálunk központi tervezés.

Kishont Ferenc:

Mövákér hámedina

Mult szerdán, miközben kint sűrű pásztkában zuhogott az eső, váratlanul rádöbbenem arra, hogy állandóan rágom a körmeimet. Rágom és harapdálom őket éjjel és nappal, otthon és a társaságban, munkaközben és az Új Kelet szerkesztőségében. Az én körmeimnek már nincs emberi formájuk, az én körmeim már nem körök. Voltam pszichiaternél is az ügyben, mire ő megállapította, hogy ez nálam súlyos családi örökség, amelyért bizonyára egyik dédnagyanyám felelős, aki manikürosmó volt és nem szerette a mesterségét. Ezért azt tanácsolta nekem a pszichiatér, hogy rájajk köröm helyett masztikot, de megmondtam neki, hogy ez nem ugyanaz, mert a rágógumi nem nő utána. Erre belátta tévedését és azt ajánlotta, vegyek fel egy ápolót, aki minden mozzanatomat számotartja és rögtön lecsap rá, ha hódolni kezd a köröm szenvedélynek.

Ez az elvonókúra inkább megvárosíthatónak látszott, csupán felvetődött a kérdés: ki lehet az a megbízható ember, aki ezt a felelősségteljes posztot százszázalékosan be tudná tölteni? Éjjel-nappal szemmel tartani kezeimet és beavatkozni még mielőtt a körömök a fogakhoz érnének — ez olyan feladat, amely egész embert kíván.

Az ilyesfajta kérdésekben nehéz egyedül dönteni. Elmészéltem az ügyet Chavának és jól átrágtuk a dolgot. — Szerintem — mondta végül is ez a szent asszony — csak egy valaki jöhet számításba: mövákér hámediná, az állami főszámvevő...

Chava most is kisegített. Csodálatos érzéke van az ilyesmikhez. Ezt a feladatot valóban Isten is a számvevőnek teremtette! Mert milyen jó dolog is az, hogy míg más országokban egymásután csinálják az illekedéseket a legnagyobb marhaságokat és napirendre vannak a legkínosabb fogyatékosok és a legbűntökebb kilegések, addig nálunk létezik egy ilyen pártokomfeliúli intézmény, a mövákér hámediná, aki minden mulasztást feljegyez és akinek az a feladata, hogy periódikus jelentéseiben felemelje intő szavát valahányszor a dolgok helytelen útra térnek. És ami a legszebb az egészben, erre a szigorú kritikára, erre az állandó éberségre maguk az érdekeltek, az állami szervezet kéri fel a főszámvevőt...

A mövákér hámediná természetesen készségesen áll rendelkezésemre.

— Ezért vagyok itt kérem, — mondotta. — A feladatot örömmel elfogadom és a leg gondosabban fogok ügyelni arra, hogy csúnya szokásától minél hamarabb megszabadulhasson. Talán meg is kérném rögtön, vegye ki ki az ujját a szájából, mert rájga a körmet...

— Látja ez az! — hálálkodtam. — Ime, már ki is vettem az ujjamat...

Erre a főszámvevő felhívta a figyelmemet arra, hogy valóban kihúztam egyik ujjamat a szájamból, de ugyanakkor bedugtam a másikat és most azt rágom. Természetesen ismét igaza volt. Nem találtam szavakat a közzönetmondásra fokozott éberségért és ismételt hang-súlyoztam, milyen szerencse, hogy van közöttünk egy ember, aki mint az élő lelkiismeret csirájában fojtja el...

— Ezer bocsánat — szakított félbe a mövákér és feljegyezté valamit. — Ön ismét rácsájlja a körmeit...

— Böszöder gámur! — feleltem. — Helyesen mondja, bár nem kell az ügyet annyira felfújni. Néha, direkte egészséges, ha az ember kissé levezz valamit a köröm hosszából...

— Most ismét rájga.

— Ne vacakoljon annyit, jó? — keltem fel a helyemről. — Nem vagyok már kérem hátulgomolós, igen?

— Már bocsánatot kérek, de ha nem tévedek, éppen az imént kért fel, hogy figyelmeztessen valahányszor rájga a körmeit. Szíves engedelmevel, most is rájga...

— Felkértem, persze, hogy felkértem! De voltaképpen miért is rágom én a körmeimet?! Talán jókedvemben? Azért rágom kérem, mert maga annyira idegesit az állandó bizzsig megjegyzéseivel, hogy valahol le kell vezetnem a nyugtalanságomat...

Erre, kérem szépen, nem állott az öreg intrikus megint macerálni, hogy így meg úgy ismét rágom a körmeimet és megint feljegyezté valamit a jelentései közé. Nem csoda, ha kijöttem a békéttüremből.

— Azt eszem a saját testemen, amit akarok, érved, — üvöltöttem. Fáj neked, mi, hogy van egy kis élvezetem, ebben a nyomorult világban?! Azt szeretnéd, ha szerzetesen mennék, mi?! Az fekdüde neked, öreg csirkefogó... Vegye tudomásul, hogy el van bocsátva!

Azzal otthagytam az ősz nudnyikot összes nagyképu jelentéseivel együtt. Meddig tűrjük még, hogy egy ilyen parazita élősködjön a nemzet testén?

Március végéig kiárusítjuk
olcsón
textilüzletünket.
Vegye meg most kiárusításunkon, amire tavasszal és nyáron szüksége lesz.
„DROR” LTD.
textiláruház,
TEL. AVIV, Wolfsohn 22.
1953 III 20 ÚJ KELET 5

APRÓHIRDETÉSEK

ADAS- VETEL

VARROGEP MERKAZ (központ) vétel, eladás, javítás, kimondottan szaküzlet. Harisnya-szemfelszedőgépek és alkatrészek. T. A., B. t. Lechem 8., Becáel suk-nál. A2

Nyomda, esetleg helyiség, elutazás miatt, eladó. „Nyomda” jellegre a kiadóba. A737

Mindenfajta vasagat Adler Testvéreknél vásároljon - Tel-Aviv, Nachlat Benjamin 122. Rendeléseket, javításokat vállalunk.

Varrógépet, „Singer-t” vesz. elad: Ing. Hirschensohn, Jaffa, Bustrus 12. Telefon: 81024. A5

Wagenberg Butor pézszáchi ajánlata: 3- és 4-ajtós európai ruhaszekrények, minden árban; buffé 45 font; mély fotel 45 font; gyermekszekrény 45- font; fehérneműkomód 40 font; üvegvitrin 25 font és 75 font; könyvvállvány 29 font-tól; szalonasztal üveglappal 25 font; dupla szalon-rekamie, legújabb patent; külföldi fotelágycak. Tel-Aviv, Ramban-u. 8. (10-1, 4-7). Uj munkák, részletfűtésre. A745

Kombinált szekrényt, ebéd-lásztalt és székeket, diófából, vennék. Cimet ármez-jelöléssel a jeruzsálemi fiók kiadóba „Alkalom” jellegre. A742

Európai szép kombinált szekrény jutányosan eladó. Megtekinthető Lichtig szállitónál, Jeruzsálem, réch. Kores. A741

Vennék 1 drb klópi-csipke-függönyt. „731” jellegre a kiadóba. A731

Legmagasabb árat fizet elegáns szervizért, meissen figuráért, régiségért, elefánt-csont-figuráért, kristályért. A mbor, Tel-Aviv, Dizengoff u. 122. A720

Lakól-jégszekrény, gyermek-kocsi eladó. „Eva” szalon, T. A., Edward Bernstein u. 16. (Ben Jehuda 115-nél). A704

Rómi-kövek - a legszebb pézszáchi ajándék. Utánvét-tel szállítja: Kepes, Natanja, POB 73. A708

TÁRS

Tökéstartásat keres rézöntőde. „Hakesser”, Kfár-Szabá, POB 69. A710

ALLAS - FOGLALKOZAS

Jó feltételek! Perfekt női ruha-vasalónét keres azon-alra Bauer, Cholon, Kikár Struma 7. A729

Utazókat, akik jó cikkeikkel közvetlen a fogyasztót látogatják, felvesszünk. Irvit-tudás szükséges. Lusztig, Kfár Jona, asztalosműhely. A711

Kárptossegédet, szalonmunkást, állandó munkára, jó fizetéssel felvessz: „Trio” Tel-Aviv, Ben Jehuda 97. A733

Ozeretet keresünk egész napra, bentlással. Jelentkezés: Ramat-Gan, Háchásonváim u. 5. II. em., d. e. 9-11.

Szerszámkészítő (stancnis) sokéves gyakorlattal, Haifán vagy környékén állást keres. Geiringer, Haifa, Machne-Achuza, crif 67.

Perfekt konfekció-varrónó ket keres elsörendü női ruhához „Jona-Dress”, T. A., Kalisher u. 23. (udvarban).

Gyakorlott melltartó-varrónó t keresünk finom konfekcióhoz. „ELASTEX”, T. A., Javne u. 18. A715

Önálló varrónóket felvessz „Eva” szalon, T. A., Edward Bernstein u. 16. (Ben Jehuda 115-nél). A703

UJ KELET 1953 III. 20

LAKÁS - BÉRELET

Lakást, bájít-mesutáfot, üzletet, raktárt gyorsan, szigorú diszkrécióval közvetít: „Express”, T. A., Merkáz Báálé Meláchá 5., első emelet. Félfogadás: d. e. 10-1, d. u. 4-7-ig. Telefon: 66760.

Lakását bérbeadja, eladja gyorsan és kedvezően Münz Elenberg és Tsa útján. Tel Aviv, Javne u. 34. Telefon: 62514. A 4

Lakást, üzlethelyiséget akar? Forduljon: Ringel Sándor közismert közvetítő irodájához, Tel Aviv, Nachlat Benjamin 39. A6

Lakást bérelni és venni, bérbeadni és eladni teljes bizalommal csak Alexander G. közvetítőirodájá útján. Tel-Aviv, Alija-u. 1/II. 3 szoba. A739

Butorozott szoba, konyha-és fürdőszobahasználattal kiadó. Salomon Penzió Tivon. A728

Gyermektelen házaspár keres T. A. központjában egy-szobás, lehetőleg különkonyhas lakást. „Várad” jellegre a kiadóba. A714

Allenby (T. A.) legforgalmasabb részén, mindenre alkalmas udvari csinos helyiség haszonrészesedésre kiadó. „Szépségápolás” jellegre a kiadóba. A705

Könyvek - könyvtárak

JÓ ES UJ KÖNYVEKET olvashat Jámbor Eliseva kölcsonkönyvtárból, T. A., Allenby 84. udvarban. Könyveket a legmagasabb áron vásárolunk. A 1

Vennék magyar könyveket, esetleg könyvtárat. Várnai, Natanja, Jehuda Halévi 55. A712

Jó könyvet szeret olvasni? HADASH! - Szakkönyvek, szótárak? HADASH! - Eladó könyve van? HADASH! A legjobb kölcsonkönyvtár HADASH, Tel-Aviv, Hajar-kon ötvenkilenc. A714

Levelés - házasság

Vallásos fiatalember lakással és egzisztenciával, megismerkedne házasság céljából intelligens, vallásos leánnyal, vagy asszonnyal, 30 évesig (lehetőleg Haifa vagy környéki). Leveleket németül, vagy írvitül: Haifa POB. 5263. A752

Házasság céljából megismerkednék lakással rendelkező, intelligens úrral, 40-50 között. - Leveleket „3/49” jellegre a haifai fiókiadóba. A725

Melyik 45-60-as dolgozó férfi akar nyugodt otthon? Lehet mosárvnyik is. - Irjon „Dolgozó nő” jellegre, jeruzsálemi fiókba. A724

40 éves mosárvnyik, mesek-tulajdonos, keres szép, csinos feleséget 35 éves korig, némi pénzzel. „693” jellegre a kiadóba. A693

Házasságot diszkrétén közvetít „Emuna”, Jeruzsálem, Princess Mary 14. sz. Telefon 3156. A407

28 éves, egyedülálló nő férjhezmenne megélhetéssel, lakással rendelkező férfihez, 36-ig. „Nem kaland 709” jellegre a kiadóba. A709

BESZERZÉS

Régi ingek szakszerű újjagallérozása, férfiing, pizza-ma és női sportblúzok méret után Zimroni Továnál, Tel Aviv, Jozséf Hánási 3.

NEGYHAVI RÉSZLETRE készítünk mindennemű divatos gyógy- és mértékű divani cipőt. A. Ganz, T. A., Allenby 96. Bejárat Bét Ha-soeva-utcából. A649

Kereskedők, kibucok! Drót-háló (reset) kerítésnek lúlnak, légy ellen, nagy vászásokban, gyári áron. Wiedner vasúzet, T. A., Le-winsky-u. 50. A730

Haifai apróhirdetések

Detektivregénytől a legmodernebb irodalomig megtalál mindent SAMUEL kölcsonkönyvtárában. - Könyveket veszek. Haifa, Herzlia 7. udvarban. A19

Érdekes! Vádi-Gámál, Táchánát-Hákármel, Bat-Galim, Kirját Elijáhu körzetelek kérjék lev.lapon könyvjegyzékemet. Válogathatnak, lakásukon cserél Lászió, Haifa, Allenby 79. A603

Veszek magyar könyvet könyvtárt. - Modern Magyar Kölcsonkönyvtár, Haifa, Herzl 61. Signon. A 3

Főzőkészülékek, sütők (gáz-és neftre), javítások, bél, alkatrészek a specialistanál. „Palgas”, R. Mainz, Haifa, Hechaluc u. 23. A707

Fehérnemű-varráshoz fiatal, gyakorlott gépvarrónót keresek. Schwartz, Haifa, Shoshanat-Hacarmel 32-A., (délelött.) A757

Ürdökád (uj) és Singer szabógép (használt) eladó. Müller, (Haifa) Vadi-Gamal 13. A756

Akkordeon- és zongoraiskola - Gémes Zsuzsa (Arad) Haifán, Abbasz 1 alatt újból megnyit. Beiratkozások délután 3-5. A755

Műstopplást szakszerűen vállal Horovitz, Haifa, Nordau 9. (az udvarban).

Üzlethelyiséget vagy helyiségrészt keresek Haifa forgalmas pontján (esetleg garozot). Ajánlatok: „A-B-C”, Haifa, POB. 4094. A751

Földfesztek, calcium carbonium precipitatum szakmunkást felvesszünk. „Gyártás”, Haifa, POB 4094.

Mindenféle alkalmazottat keres és közvetít „Séru” állásközvetítő, Haifa, Cháim utca 7., 9-10-ig. A749

Dolgozó nő szobatársnőnek menne, lehetőleg idősebb házaspárhoz, saját ágyneműjével Frau Frank, Haifa, Szimant Robin 7. A744

Kombinált szekrény kiténő kivitelben, olcsón eladó. - Trincer, Haifa, Ben-She-men 8-A. A743

Gépfűzést vállalko. Levél-nívásra házhoz megyek. - Praskovskine, Haifa (Halissa) Almonon 15. A726

Politurózott bútor, jó minőség, különösen olcsón. Eisig, Haifa, Hechaluc u. 16. A706

KULONFELE

Menyasszonyi ruha és fátyol - párizsi modellek - kölcsönzése és készítése hozott anyagból. Leszállított árak. Salon „Adin”, T. A., Nachlat Benjamin 3. A302

Dunnájából pehelypaplant, párnákat készítek. Tollaít pelyhet veszek. Cvi Weiszmann, Tel Aviv, Dizengoff utca 118. A23

Pelyhet, tollat, legmagasabb árban veszek, tolltisztítást, paplan- és párnakészítést vállalko. - Weingarten D., Tel Aviv, Rotschild 60.

Speciális nikkelezés, kromozás, ezüstözés, aranyozás. CHROMEX, Telaviv, Israel Nagara u. 11, Allenby mozi közelében. A7

Express tisztítás (ruha) 48 óra alatt, elsőosztályú munká. „Ofet” vegytisztító, Tel-Aviv, Ben Jehuda 25. A697

Kerékpár szakszerű javítása és eladás a legelőnyösebben Veresnél, Jaffa, King George 53. A732

Hajfestés 2 font, tartós-hullám 2 font, mosás-berakás 500 pruta, manikür 300 pruta. B A T J A, Tel-Aviv, Dizengoff 108. A512

Nevelőnő kertés házban, 3-4 gyermek gondozását és sétáltatását reggel 8-tól 2-ig vállalja. - Megkereséseket „Allatkert környékén” jellegre a kiadó továbbít. A676

BUSZTROSZ-U. 17

(Ottoman Bank épület), JAFFA
„Merkáz Hátoceret”-nél

AMERICAN RAYON LTD.

ELSŐ UJFIÓKJA

SELYEM ÉS SHANTUNG

20 SZINBEN „MODE 1953”

GYÁRI ÁRAKON

FIGYELJE KIRAKATAINKAT ÉS ARAINKAT!

15 ÉVE

RÁDIO - BLUMANN

A speciális szaküzlet. Legnagyobb választék minden márkában. Kedvező fizetési feltételek.

-JAVÍTÁS és újjáalakítás gyorsan és olcsón.

-SZOLGÁLAT Tel-Avivban és 50 km-es körzetén belül.

RÁDIO - BLUMANN
T.A., KING GEORGE 44

15 ÉVE

KERESESEK

Weisz, Jehudia, saját érdekében keresen fel. Weingarten, T. A., Hillél Hazakén 8. A746

Fein Stefániát és Móri, továbbá lányukat, Jegesy Kától Bukarestből, (Strada Juliu Baras 12.), kéri S. Miu, irjanak: T. A., POB. 4474.

Keresem Fischer Lenkét, Mezőörményes. Aki a címét tudja, közölje: Fischer, Haifa, Herzl 65. A727

Stark, lakott Franciaország, Lille, keresi a hölgyet, akit 1948-ban Párisban, a Rothschild-kórházban ápoltak. Uj Kelet, Jeruzsálem, Ben Jehuda 2. A723

Salamonovits Zoltánné, szül. Pollák Boriskát, utolsó lak-helye Budapest-Rákospalota, keresi Pollák László, Kassáról. Címe: Pollák, Algia „A”. A716

OKTATÁS

UJ KURZUS kezdődik a Vogel-tánciskolában, T. A., Allenby 116. sz. - Tel. 6040. Magánórák. - Oktatás megyarul is. A22

Női- és gyermekruhaszabászatot, modellirozást, legújabb divatu vonalvezetést tanuljon ZISZOVICSNÁL, Tel-Aviv, Lessing 14. Gordon mellett. 4-es autóbusz. K8724

Táncolni tanulni? Hans Guthnál, T. A., Ben Jehuda utca 64. A9

Prof. LEON tánciskolája, Tel-Aviv, Sheinkin utca 17. Csoportos és egyéni tanítás. Modern táncok. A95

A vevőközönség tudomására hozzuk, hogy elfogadunk beiratkozásokat I. osztályu „LUXOR”-bútorokra.

3-ajtós politurózott szekrény, tükörrel 145.- font
4-ajtós politurózott szekrény, tükörrel 165.- font
3-ajtós politurózott buffé, bárral . . . 125.- font
Asztal, négy kárpitózott székekkel . . . 138.- font
„Paradise” rekamié 192.- font
Elegáns rekamié 250.- font

Részletfizetésre kaphatók a legutolsó divat szerint, panelből és furnírból készült bútorok. Raktáraink egész nap megtekinthetők.

SCHNEIDER RÁDIO negevi egységárúsítása

„MATOV” BUTOR R.T.

Képvisele: FISCHER LAJOS.
BEÉR SEVA, MERKAZ MISZCHARI 12.

PROGRESSZIV PART - JERUZSALEM, CHUG HAEZRACHI

Szombaton, 1953. március hó 21-én d. e. 11 órakor a Gil-bárban, Német-kolonía,

MEIR GERTNER

előadása:
„Jeruzsálem, Washington, Moszka”
a zsidó történelem három középpontja.

Az előadás nyelve: német. • Belépés díjtalan.

„LOMBARD” CENTRAL

T. A., Allenby 87., I. 6.
Ékszerre és minden értékre
1/2-ig - 1/2-ig, 1/2-ig - 6-ig

A n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk a új vezetése alatt most megnyit teljesen újjárendezett

D Á F N Á szálloda-penzió-t.

Kellemes week-end. • Kiténő kóser konyha. • Pézszách-sávuot időközben idényelőtti árak. • Pézszách ünnepekre előjegyzés kívánatos. Pártfogást kér: K869 Donáth Árpád, bérlo, Dizengoff u. 39.

Mosávra azonnal felvesszünk chávérokat

Munka biztostiva. • 13 dunám öntözött terület. • Napos-csitrék háromhavonkénti nevelése biztostiva.

Mosáv Neváim, DOAR BEER-SEVA.

Bájos amerikai turistánó, gyártulajdonos, aki rövid látogatásra érkezett Izráelbe, megismerkedne házasság céljából szimpátikus, szorgalmas férfiel. Ne szalassza el az alkalmat!

ICHUD HALEVAVOT

házasságközvetítő iroda, vezető: ALIZA. Tel-Aviv, Petách-Tikva út 38. sz., Tachana Merkázit-nál, Bét Hadarral szemben D. e. 12-2, d. u. 6-9-ig.

PERFEKT pedikürösnök

csak elsörendü munkatért keres azonnalra

GUTTMANN'S
Foot Comfort Service, Tel-Aviv, Allenby 47. K853

Uj kalapot

csak HESIL SCHWARCZTÓL
T.A. Nachlat Benjamin 40

Guszmán

A közelemben lenik Guszmán dekes leírása „Küldöcimen. tünö m. gü írón. tö kere. Francis mai p. areulat. tanulsá. tásokat. vizszo. részlet. Baedek. zeteiből.

Honnan, a lángész, a hüll vissza, nem felelt, mely az ergei közül t. hatatlanab. Hogy va a norman. szüklátókör. és a lorrain. rögzítette. márványba. Michelange. más?

Muszáj e. kor az em. ben, Rodin. a kis házi. kol Kapuj. sége közöt.

Egy „ap. egy Herku. egy forró. az Olimpos. szakadt p. kotta ezek.

Rodin n. esúnyaság. valóságát. mint ahogy. rült el a r. kidolgozás. - saját s. elvonják a. nyegtől. A. mélysegre. akár a rég.

A számt. műtermé. is erről t. got. Ezek. mények m. hogy nem. szobrász. a. úgy vanna. hogy a t. csontoknál. rakódik az. bór és vég. minden m. rad ehhez.

Jobbra, a. kis kápoln. vesztet ter. alakítva. művész ne. alkotásána. befejezette. ványa fa.

Itt áll a. János - szent, aki. landók kö. mint a tó. szerúsége. mint egy. kenyér. gesztusa s. parancsok. tel hivoga. melyet hi.

Mi min. ben a kie. keresénei. mennyi fé. között a. gondolat. lott, csilla. jal hajsz. kéletes és. felé!

Az oida. nem egés. bor tölti. umtől egé. Hét east. Comédie. nek szobr. A Bizot. esobor hi.

NESZ
T. A.,
Ezú. első. nyit.
K879

PÉN
a bpest

A RODIN-ÉLMÉNY

A közeli napokban jelenik meg könyv alakban Guszmán Irén igen érdekes és szórakoztató utóirása a mai Európáról „Különös Baedeker” címen. A könyvben a kitünő megfigyelőképességű írónő figyelmremelő keresztszavát adja Franciaország és Anglia mai politikai és szellemi arculatának, miközben tanulságos összehasonlításokat tesz az izraeli viszonyokkal. Az alábbi részletet a „Különös Baedeker” párizsi fejezetéből idézzük.

Honnan, miből lobban fel a lángész meteorja s hová hull vissza? Soha senki még nem felelt erre a kérdésre, mely az ember lét jelenségei közül talán a legmegfoghatatlanabb.

Hogy van az, hogy épp a normandiai származású, szülőkörülkötő kishivatalnok és a lorraini bigott anya fia rögzítette úgy gondolatait márványba és bronzba, mint Michelangelo óta senki más?

Muszáj erre gondolni, mikor az ember itt áll a kertben, Rodin néhai műterme, a kis házi-kápolna és a Pokol Kapuja hármasszent-sége között.

Egy „apostol türelme és egy Herkules testi ereje”, egy forró katolikus hite és az Olimposztól soha el nem szakadt pogány képzelet alkotja ezeket a szobrokat.

Rodin nem ismerte el a esúnyaság fogalmát, jelenvalóságát a természetben, mint ahogy soha sem merült el a részletek aprólékos kidolgozásában sem, melyek — saját szavai szerint — elvonják a figyelmet a lényegről. A felület helyett a mélységre helyezte a súlyt, akár a régi görögök.

A számtalan rajz, mely műtermének falait díszíti, is erről tesz tanubizonyítást. Ezek a rajzok és festmények messziről elárulják, hogy nem festő, hanem szobrász alkotásai. Alakjai úgy vannak kidolgozva, ahogy a természet épít; a csontoknál kezdődik, s erre rakódik az izom, a hús, a bőr és végül a ruha. Rodin minden munkájában hű marad ehhez az elvhez.

Jobbra, a bejáratnál áll a kis kápolna, amely a művészet templomává lett alakítva. Itt sorakozik a művész nem egy világhírű alkotásának befejezett és befejezetlen, gipszbe és márványba faragott műve.

Itt áll a keresztelő Szent János — nem a glóriás szent, aki lezúll a földi halandók közé, — csak ember, mint a többi. Arcának egyszerűsége, jósága, olyan, mint egy darab meleg búzakenyér. Kezének prédikáló gesztusa sem prófétai, nem parancsoló, inkább szeretettel hívogat, mint az Ige, amely hirdeti.

Mi minden sorakozik ebben a kis kápolnában? A keresztesek, a vergődőknél mennyi fázisa! Mennyit bírközött anyaggal, lélekkel, gondolattal, milyen megszállott, csillápláthatatlan szomszéd hajszolta önmagát a tökéletes és még tökéletesebb felé!

Az oltársó galériát csaknem egészben a Balzac-szobor tölti be, a kezdeti stádiumtól egész a befejezésig.

Hét esztendőig dolgozott a Comédie Humaine szerzőjének szobrán.

A Bizottság, amelyre a szobor hivatalos átvételének feladata hárult, visszautasította a művet. Nem csoda!

A tizenkilencedik század végéig férfiai nem bírták elviselni a roppant erőt, amely ebből a műből árad, — visszaretentek tőle.

Kévs kődarab sugárzott valaha annyi okkult erőt, mint ez az alkotás. Ez már nem is egy férfi szobra, ez maga a Comédie Humaine, az élet könyörtelen, fullasztó szennyes, megalkuvás nélküli és mégis oly drága áradata, melynek medré nem szabályozható és vad sodrása mindent magával ragad: hulladékok és sziklatörmelkeket, puffadt tetemeiket épp úgy, mint a feléhajló ezüstös fűzfák szenge leveleit, vagy egy sziklatövi álomszerűen finom, csillogó szárnyát...

Ez a hatalmas, roppant erejű fej akár a Hádesz evészőse lehetne: ő nyitja meg a zslilipeket, ahol minden halandó fogvacogva áll és ahol elcsúsznak minden földi hűség; ez a mindentudó homlok, melynek csontos boltozata mögött semmi sem marad kitök — ezek a feneketlen szemek, a hűs, keserű, pokolian gúnyos és kesernyős száj, — ez az egész felöltözött alak, mely mégis oly meztelen, mint a szobrász számtalan vázlata... ez a kiugró, erőszkas has, a balzai nyers realizmus testi jelképe, mely eluralkodik az idős testen és külön életet létezik élni...

Ott áll, hosszú, tégyszerű köpenyét szorosan magára húzva, a Mindentudók szörnyű magányosságában és sértődöttségében, örökké kiirthatatlan, sosem szublimálható, sűrű párlatában, mely szinte tapinthatóan veszi körül.

Keresem a kengeszettelgést, a feloldozást Balzac gögs és meggyőrt arcán. Nem találom. Ez a Géniusztárs, aki, akár Rodin — ezer idegen életet élt magáévá, mindent tudott és semmit sem bocsátott meg.

Felmegyek a nagy, világos műterembe. A széles, hatalmas lépcsőfeljárát fellet ritkaszép, régi francia gobelin, mely csaknem az egész falat beborítja.

A nagy műterem kellős közepén áll a Csók.

Sokáig nézem a hatalmas szobrot, mely olyan nagyon más, mint a számtalan, róla készült kép és felvétel, s újra megállapítom, hogy ennek az örökszép alkotásnak a lényege nem az erotika, hanem a mély és fatális egymásraultás férfi és nő között — egy parancs teljesítése — megadás, szépség, jóság.

A mozdulat, mellyel a férfi társnője csipőjét érinti, végtelenül gyöngéd, de kezén és lábain minden izom pattanásig feszül. Egyáltalán, Rodin szobrálánál a kezek és lábak szinte többet fejeznek ki, mint az arc — a test előbb érzel, előbb lendül valami felé, amit az arc csak egy perc múlva fog visszatükrözni. Párizsi orthopéd orvosok a Rodin-múzeumba járnak a végtagok titkait eltanulni a Meztől.

Akár a Csók, az Örök Bálvány is ilyen tisztára szűri a szerelem lényegét. A férfi, aki a fiatal nő előtt térdepel, ajkával éppen hogy érinti az örök imádat asszony-testét, s ettől az imádatától az asszony valóban letenné megasztomul.

Ezeknek az asszonyi alakoknak erotikus tisztaságban van talán valami a fiatalon elhalt, imádot apácanővérből, a puritán lelki

anyából, vagy a hűség élet-társ iránt érzett szerelemről, mely egyenes melegevel a sirig fűtötte a művész zaklatott életét.

De máshoz is értett. Meg tudta látni a haldokló Adonisz is, amint egy nőalak hajol feléje és úgy szívja le a haldokló ajkáról utolsó csókját, mint egy forró-égővi, hűs- és vértető növény az indái közé tévedt áldozat életnedvét.

Mennyit tudott férfi és nő viszonyáról, ennek a bonyolult köteleknek minden megnyilatkozásáról!

Darabos, göröngyös alapzatról emelkedik ki az óriási kéz, Isten Keze. Izmos és mégis oly gyöngéd ujjai között, — valamilyen ősananyagban úszva az első emberpár, ez a még alig kivehető kezdet és vég, cél és eszköz. Olyan elenyészően kicsik és mégis oly védtettek a roppant Kéz ujjai között!

Szinte sűt ennek a márványkéznek a melege. Mint-ha a márvány rostjai, szemcséi, kötése ritkábbzövésű volna, s az anyag, melyből az emberpár még nem vált ki, áttetsző, mint azoknak az őslagunának a vize, ahol először csirázott ki élet... Milyen boldogok és tudatlanok ebben a rejttségben, akár a magzat, melyet az Idő még nem kárhoztatott önálló létre mint a többi, melyek itt körülötte élnek, szenvednek, tobzódnak a rájukparancsolt sorsot, mely ellen nincs fellebbezés.

A mártírhálát halt család-i polgárok azonban már nem emlékeznek erre a kegyelemre, — ők talán soha nem is voltak Isten kezében, — nem, ennek nyoma sincs rajtuk, amint nyakukon zsinaggal, csukott, gögös-keserű szájjal, dacos, vádoló szemekkel menetelnek a veszthely felé. Ezek az arccok álltak a barrikádokon, ezek a polgárok fejeztek le uralkodókat, ezek törtek ki údvrivalgásban, amikor egy szép és élnívágyó királynő feje lehullott... aki ezekben az arccokba bele-nézett, az megtanulta a francia forradalmat. Ezek a néma arccok, befelé forduló szemek meg-hirdetik, hogy egyszer majd lángot lövelnek; ezek az egymásraharapott ajkák, ha egyszer megnyitnak, rekedt ordítás fog fel-törni belőlük s a zsinag, amit e kámszás férfiak a nyakukon hordanak, ezer mázas súlyával fog visszahullani...

Melyik tökéletesebb, lélek-

zettelállító? Csodálatos fi-nomságú Danaidája, lágyan elomló hajsörényével, mely nek minden szála élni lát-szik, szláv leányfeje, a londoni hölgy nyugodt-derűs angolszász portréja, vagy Baudelaire hektikus, ré-miült-szomorú, vén gyerek-feje? Francois Villon is meg-értette Rodint. Ez a szik-kadt, fityegőmellű, elfony-nyadt test, ezek a vány-nyadt combok, üregek hon-aljak, igen, ez volt a Sisak-készítő szépséges hitvese egykoron... Az elmúlás végzetlensége sü-vít át ezen az alkotáson, — olyan, mint Villon, a csavar-gó-dalnok testamentuma:

„...Es két szeme gödrébe vássa csőrét a holló, hogy kiássa...”

Mert előbb-utóbb mind, mind odajutunk: a Pokol Kapujába.

Ez a Pokol Kapuja Rodin életének főműve, amelyen harminc évig dolgozott és amelyet sosem fejezett be — de talán így tökéletesebb ez a Dante-i inspiráció.

A Kapu tetején a Három Árnyc áll, ez a három csupaizom, fiatal férfialak, akik feladták a harcot, az ellentállást. Meghajtott nyakszirttel, összebörülve őrzik a szomorú férfi-titkot, az életre kárhozottak titkát, — hogy hiába volt minden: nap és fény, asszony és csók, a bőr és az izmok nagyszerű játéka — az élet körforgása végül mégis ide vetette vissza őket, a kez-dethez.

De a Kapu igazi feje a Penseur — mert Rodin tudta, hogy az igazi Pokol a gondolatnál kezdődik. A mögötte nyugzó tömeg még áll, még lázad, még kétségbeesik. De mindjárt utána elkezdődik a zuhanás, le, le a mélybe, feltartóztat-hatatlanul.

Anyák szoritják mellük-höz csecsemőiket, férfiak ragadják magukhoz — ön-tudatuk utolsó fellobbanásá-val az asszony testét — na-jádok és centaurusok, ember-arcú és vigyorgófogó öslé-nyek kavargóznak a szörnyű kataklizmában, a vég előtt.

Minden még egy villanás-nyi életért küzködik, még az aláhullás, a megsemmi-sülés is harc, harc a végsők-ig, harc az utolsó leheletért, az utolsó ölelésért, mielőtt a sietgő ősananyag végleg magába nem olvasztja őket.

Ez a Pokol Kapuja ez — a Comédie Humaine.

Ember nem tudhat többet embertársairól...

MIRJA KOZMETIKA

T. A., Hájárkon 44. szám

Megérkeztek a legújabb amerikai készítmények:

rántalanító-,

gyógyító- és

szépitőszerek.

SALON

„ANNY REBEN”

(tul. Abrahamsohn)

értesíti t. vevőit és ismerő-seit hogy társult a

FEIN céggel,

T. A., rechov Ejlát 4. sz.

Továbbra is rendelkezé-sére áll: szép blúzokkal, szoknyákkal, kétrészes és egyéb ruhákkal.

Jegyezze meg címünket:

FEIN, rech. Ejlát 4.

„PANAMA”

ROMAIN

Kiváló minőségéről köz-ismert selymünk divatos és szép színekben ismét kapható üzleteinkben.

Ára 3 font méterenként, luxusadóval együtt.

Delfiner-Jochananof LTD.

TEL-AVIV

Nachlat Benjamin 40.

JERUZSÁLEM

Herzl u. 407.

HAIFA

P. TESLER LTD.

Smarjahu Levin u.

A SPECIALIZÁLÁS révén

csúcsteljesítményt értünk el a

GYERMEKCIPOK terén.

Mérték utáni szabás-módszerünk tökéletes, kényelmes cipőt biztosít gyermekének.

Nàálé Nathan LTD.

JERUZSÁLEM, JAFFA-UT

Rádiók

nagy választékban, kályhák és különféle főző-edények,

„Zohar” melegvíztartályok 70-150 literig. Csillár, vasaló, kum-kum, stb. Fluorescent égők felszerelése, rádiójavitás. //

Villamos munkák olcsó áron részletfizetésre is.

UNGER ÉS TÁRSA, Tel-Aviv, Sheinkin u. 58. Telefon: 3212. (*)

Mese az Ararátról

(Folyt. a 4-ik oldalról)

persze a vaticionista né-hány debóhémen kívül. Voltak, akik azt mondták, hogy meg tudnák szokni az életet Palesztinában és voltak olya-nok, akik bús cigánydalok-ról álmodoztak, jó magyar borokról beszélgettek és azt mondták, hogy a háború után vissza fognak menni Magyarországra. Ezek meg-alkították az „szabad ma-gyarok egyesületét”, nem léptek be a HOH-ba és kü-lön asztaltársaságot csinál-tak maguknak. Braun szá-zados volt az elnökük, ki-fönt bajszu, tiszamenti dialektusban beszélő, dzsen-trimagyar zsidó... Akkori-ban Magyarországon zsidó-törvények voltak, hol is le-hefett egy zsidó „szabadabb magyar” máout, mint Pa-lestínában? Aztán vissza is ment, vele még néhányan a szabadok közül és hallot-tuk, hogy aztán megalaki-tották egy körüti kávéház-ban „a Palesztinát járt ma-gyarok” asztaltársaságát. Az a gyanom, hogy vissza-vágytak az Ararátra...

A hanyatlás korszaka a sorozásokkal egyidőben kezdődött. Bevonultak az Ara-rát-vendégek katonának, mentek harcolni a náciak el-len. Cvi az én lakásomban tanulta meg felcsavarni a láb-márvédőt, elment Libá-ba, segítette szerkesztőni a zsidó katonák héber lapját,

és zsidógyerekeket tanított héberül. Aztán Montgomery-vel együtt elfoglalta Olasz-országot és egyszerűen Ró-mából küldött nekem egy levelet, benne versszövelet: A vaticáni nyomda adta ki Cvi Bármér verseit, Rómá-ban... Közben jöttek a gyász-hírek, Kréta szigetén foglyul esett 3000 angol ka-tona, köztük az Ararátról pártucát vendége. Az absz-zsini halálszázadról is jöt-tek hírek, egy-két asztaltárs-maradt a Négy földjén... Végül aztán jött a minden-ki lesújtó gyász-hír, hogy szegény Frici is repülőtá-más áldozata lett a libai pusztán...

Aztán megszűnt az Ara-rát és falafelt, meg keleti ételeket árusító étterem lett. Belőle. Csak a mi szí-vünkben maradt meg, mint a magyar zsidó ifjúság életé-nek érdekes színe, fedehet-len emléke. Azóta az olék vaticók lettek, a bohémek-nek többnyire lakásuk van, bájt mesutáiban, feleségük meg egy-két gyermekük. Magas állami posztokba ke-rittek egyesek, Cvi például tanfelügyelő.

Azoknak mesétem el ezt a történetet, akik most ép-pen úgy esetlenek-botlanak az izraeli életben, mint an-nakidején az Ararát botosi-nálta bohémjel. Azt tanítja ez a mese, hogy csak az első 15 év nehez...

NESZ-CIONA KOSER ÉTTEREM

T. A., NESZ-CIONA U. 8/ALEF (Mugrabí mellett)

Ezúton értesítjük t. vendégeinket, hogy péntek első napján, kedden este és a félünnep alatt nyitva tartunk. • Kétféle ünnepeket kívánunk

K879 WEISS és GELLEY

PÉNZT folyóit ékszerekre és minden értékre Lombard Tiferet T. A., Botachild 51. Tiferet-ház. Vezető: RAJNA DÁVID, ékszerész, a bpesti állami zálogházak v. becsésze (8-5-ig). Tel. 4076

1958 III 20 ÚJ KELET 1

-HIREK-

5713 Niszán 4, péntek
1953 március 20.
Gyertyagyújtás ideje: 5.27

5713 Niszán 5, szombat
1953 március 21.
Heti szakasz: Vájkirá.
Szombat kimenetele: 6.23

Előfizetési díj beföldre,
egy hónapra IL 2100
Fiókok:
Haifa, Shapira 13., tel. 2458.,
POB 4004.
Jeruzsálem, Ben Jehuda 2.
(Kapu alatt)
Tel-avivi megbízottunk:
Rosenberg Avrahám,
Roh. Hauegov 11.
Vidéki orsz. főmegbíztott:
Alexander könyvkiadó és
lapterjesztővállalat, T. A.
Smarjahu Levin-u. 14.

Kihallgatások az állam
elnökénél. Jicchák Ben Cvi
államelnök csütörtökön ki-
hallgatáson fogadta Michael
Gerbert, a kanadaicionista
szervezet alelnökét, aki
Hermann Cvi társaságában
jelent meg az elnökénél. —
Ugyancsak tegnap Pekin
drúz falu lakosságának kül-
döttsége is megjelent az ál-
lamelnökénél, aki ezenkívül
fogadta az országban tar-
tózkodó R. A. Meinherzha-
gen angol ezredet. Dr. Ve-
ra Weizmann, Izrael első ál-
lamelnökének özvegye szer-
den résztvett az államelnök
nél rendezett fogadáson.

Izraelbe érkezett a Bné
Brit-pályók világszövetsé-
gi elnöke, Frank Goldmann,
a Bné Brit pályók világsz-
övetségének elnöke teg-
nap Izraelbe érkezett. Gold-
mann, aki a 400 ezer tagot
számláló világszervezet élén
áll, ezúttal először jár az or-
szágban a héber egyetem
meghívására.

Visszaérkezett a vizs-
női rebbe. Baruch Hager,
a vizsni rebbe tegnap vizs-
zátért Svájból, ahol orvosi
kezelésen volt. A repülőte-
ren lelkes chásidjainak kül-
döttsége fogadta.

Visszatért az első In-
diái olcsalád. Tegnap vizs-
záérkezett Izraelbe az az
indiai család, amely első-
ként hagyta el az országot
és tért vissza Indiába. A csa-
ládfő, Mose Penkar elmon-
dotta, hogy 11 hónapot töl-
tött Bombayban és egyetlen
munkanapot sem kapott.

Jeruzsálemben fizetik
a legtöbb városi adót. Tu-
dósítónk jelenti: A jeruzsá-
lemi városháza ügyvezetésé-
nek kivizsgálására létesített
bizottság előtt Friedman
(Mápiá) képviselőtestületi
tag számadatokkal igyeke-
zett bizonyítani, hogy az or-
szágban a jeruzsálemi lako-
sok fizetik a legtöbb városi
adót.

A Bné Herz Ifjúsági
csoporthoz közli, hogy mos-
tani oneg sabbátja technikai
akadályok miatt elmarad.
— A munkások első or-
szágos találkozója Tel-Aviv-
ban, 1953 április 1-én, szer-
dán a „Hechal Hámláchá”
disztermében. Megnyitó dél-
után 4 órakor. Este 8 óra-
kor társasvacsora művészi
programmal. A759

Orvosi hír. Dr. Heller
József fogorvos, Haifa,
Pevsner 37. sz., rendelését
újbol megkezdte. Telefon:
2681.

Végzetes szomszédság.
Részletek a Világvárosi Re-
gények friss számában. —
Ára 130 pruta. A740

Száz sikunlakást épí-
tenek Migdal Askálonban. —
Migdal Askálon városa meg-
tette az előkészületeket 100
sikunlakás-egység felépíté-
sének megkezdéséhez. A si-
kunlakásokban helyezik el
azokat a városi lakosokat,
akik mezőgazdasággal akar-
nak foglalkozni és azokat,
akiket zozga lakásukból ki-
telepítettek. Egy egyszobás
lakás ára 1900 font, másfél
szobás lakásé 2400 font. Az
építkezési költségeket a la-
kóknak kell viselniük, de az
összeg egy részét kölcsön kap-
ják Migdal Askálon városá-
tól.

Női kalap, turbán, meny-
asszonyi fátyol — legújabb
párisi modellek — BRAV
JOLINAL, Tel-Aviv, Ha-
jarkon-u. 82. A768

HÉTFŐRE HALASZTOTTAK a Magyar Mártírok Erdejének felavatását

A rossz időjárás miatt a
Magyar Mártírok Erdejének
falavátását kénytelenek vol-
tunk márc. 23-ára, hétfőre
halasztani. A már megvál-
tott utazási jegyek érvénye-
sek. A külön autóbuszok
március 23-án, hétfőn a kö-
vetkező helyekről indulnak:

Tel Aviv: Sapira utca 11
szám, Keren Kajemet elől
reggel 10 óra 30-kor.
Haifa: Herzl utca 16, a
Keren Kajemet elől, reggel
7 óra 45-kor.

Natanja: Egged autóbusz-
megálló elől, reggel 9.30-kor.
Rison le-Cion, Rotschild
utca 51 elől reggel 10 óra.

Rechovot: Herzl u., Bank
Leumi elől reggel 10.15-kor.
Jeruzsálem: a Bét Jáhá-
lom elől reggel 11 órakor.

Magánautók, taxik 11 óra
30-kor találkoznak az autó-
buszokkal a hár-tuvi kanyar-
nál.

Tel-avivi és telaviv-kör-
nyéki utasoknak lehetősé-
gük van hétfőn reggel 9 és
10 óra között a helyszínen,
Sapira u. 11. szám alatt is
még autóbuszjegyeket vál-
tani

A HOH irodáiban hétfőn
napig meghosszabbítottuk a
fajegyési lehetőséget és az
utazásra való jelentkezése-
ket.

Amennyiben hétfőn reggel
erős, országosjellegű eső
lenne, az erdőavatás elma-
rad.

Azok, akik a hétfői uta-
záson nem tudnak részt ven-
ni és jegyüket már megvál-
tották, utazási költségüket
visszakapják.

**Hitachdut Oléj Hungária
Országos központ**

★

Ezúton hozom a miskolc-
lak és miskolckörnyékiek tu-
domására, hogy hétfőn,
március 23-án a Magyar
Mártírok Erdején belül fel-
avatjuk a külön miskolci és
miskolckörnyéki ligetet. Fel-
keresem tehát a Miskolc és
környékelieket, hogy az
erdőavatási ünnepélyen min-
nél nagyobb számban jelen-
jenek meg.

Züszman Alfréd,
a miskolci hitközség
volt elnöke

Ujabb petróleumkoncessziót kért egy angliai cég

N. Novomejszki, a Potash
Company volt igazgatója teg-
nap visszatért külföldi útjáról.
A luddi repülőtéren el-
mondta, hogy a Jordán
Exploration Company, a-
melynek szintén igazgatója,
petróleumkutatói koncesz-
ziót kért a kormánytól. A
társaságnak már az angol
mandátum idején volt kon-
cessziója petróleumfúrások

ra és ezúttal a társaság má-
sik hét vállalattal együtt a
régijogok alapján kutatási
koncessziót kér. Nem lehet
még tudni, hogy az Izrael al-
tálaban feltételezett kö-
olaj kihasználása kereske-
delmileg rentábilis lesz-e,
vannak azonban geológusok,
akik feltételezik, hogy a
petróleum két kilométer
mélységben van a föld alatt.

Olcsón fogják eladni a bérloknek az Apotroposz-lakásokat

Al. Peri az újjászervezett „Amidár” nemzeti siku-
vállalat új feladatköréről

Az újjászervezett Amidár
nemzeti házépítő és ingat-
lankezelési vállalat új igaz-
gatósága nevében Alexander
Peri, a Kupat Cholim köz-
pontjának volt igazgatója
és telavivi városi tanácsos
tegnap beszámolt az újsá-
gírók előtt a vállalat új fel-
adatairól. Ezek a követke-
zők:

1. A kormány, a Szochnut
és az Apotroposz tulajdoná-
ban levő összes olcsó lakó-
szponstósítási. 2. Ezen
lakások eladása a bennük
lakó olcsóknak. 3. Új házak
építése olcsó számára. 4. Há-
zak eladása idegen valuta-
ban külföldi zsidóknak, sa-
ját részükre, vagy izraeli
hozzátartozóik céljaira.

Az Amidárt teljesen át-
szervezték és az 75 száza-
lékban a kormány, 25 szá-
zalékban pedig a Szochnut
tulajdona lett és ilyen arány-
ban osztották el a társaság
5 millió fontos alaptőkéjét.

A formalitások elvégzése
után 75 ezer lakáségség az
Amidár tulajdonába megy
át, míg eddig csak 14 ezer
lakáségséggel rendelkezett.
Ebből egyelőre 15 ezer vidé-
ki Apotroposz-lakás van,
mert a három nagyvárosban
csak később fogják az Apo-
troposz-lakásokat átadni az
Amidárnak.

A vállalatot 14 tagú igaz-
gatóság vezeti, amelynek el-
nöke Golda Meíron munka-
ügyi miniszter, vezérigazga-
tója pedig A. Peri. A Szoch-
nutot három ember képvisel-
i az igazgatóságban.

Peri a továbbiakban el-
mondta, hogy a lakásokat
olcsón fogják a bérloknek
átadni. Fabarakokban 450-
500 font, házakban pedig
1000-1300 font lesz egy szo-
ba ára. Végül az Amidár to-
vábbi építkezési terveiről
beszélt Peri, majd beszám-
olt a vállalat átszervezé-
séről.

Viharos kommunista tüntetések Bonnban a nyugati védelmi szerződések ellen

A rendőrség „vizágyukkal” szórta szét a drótsövényvel és barrikádokkal védett parlament ellen tüntető tömeget

Bonn (UP). A nyugatné-
met parlament épülete, a-
melyben szerdán teljes csend
ben zajlott le a kártérítési
egyezmény jóváhagyása, teg-
nap ostromlott erődhöz ha-
sonlított, amikor megkezd-
ték a tárgyalást a nyugat-
európai hatalmakkal kötött
védelmi szerződés és az
európai hadsereg felállításá-
ról szóló egyezmény jóvá-
hagyásáról.

A rendőrség, amely két-
ezer főnyi megerősítést ka-
pott, drótsövényekkel és

barrikádokkal teljesen elzár-
ta a parlament környékét.
A kommunisták több ezer
munkást hoztak be az ipar-
vidékről és ezek ismételt-
ten ostromolták a parla-
mentet.

A rendőrség botokkal és
tűzfegyverekkel verte
vissza a több ezer főnyi va-
dul tüntető tömeget és vé-
gül harcban elesett legújabb
fegyverét, a „vizágyút”, a-
melynek hatalmas erejű viz-
sugara még 100 méteres tá-
volságban is lesodorta lá-
bukról a tüntetőket. Számos
tüntetőt koponyatoréssal
szállítottak be a kórházba.

Bent a parlament épüle-
tében a szociáldemokrata
párt nevében Fritz Erier
vezette a támadást az
egyezmények ellen

és főleg a francia kormány
követelése alapján csatlót
független, amely külön
biztosítékot nyújt a francia
csapatoknak. Erier felvetet-
te a kérdést, mi lesz a
Saar-vidék jövője, mennyibe
fog kerülni a jövőben az an-
gol és amerikai megszálló
csapatok fenntartása és

ki fogja szállítani a tíz
milliárd dollárra becsült
hadifelszerelést amelyre
500 ezer főnyi német csa-
patok felszereléséhez van
szükség?

A parlament szótöbbséggel
elvetette a szociáldemokra-
ták indítványát, hogy ha-
lasszák el a vitát.

A szociáldemokrata párt
parlamenti frakció-vezetője,
Erich Ollenhauer, bejelentet-
te, hogy pártja az alkot-
mánybíróshoz fog fordul-
ni, mert szerinte a kormány
nak nincs joga oly nemzet-
közi kötelezetvényeket vállal-
ni, amelyek megakadályoz-
hatják Németország egysé-
gének létrehozását.

Adenauer kancellár beszé-
dében kijelentette, hogy a
világnak ki kell használnia
a Sztalin halála által nyert
időt és ki kell építenie biz-
tonságát. „Még nem tudni,
milyen kihatással lesz Sztal-
in halála a világ fejlődésé-
re — mondotta. — Annyi
azonban bizonyos, hogy

Sztalin halála által nem
csökkent a szabad világot
és főleg Németországot fe-
nyezető veszély.

A német terület felett lejárt-
szódott repülőincidensek
után minden németnek lát-
nia kell a mostani helyzet
veszélyeit, amelyeket Né-
metország a nyugati hatal-
mak segítségével nélkül nem
tud elhárítani”, — jelentet-
te ki Adenauer kancellár.

Megindulnak a kártérítési szállítások

(Elsődleges cikk folytatása)
barátaink sem fognak min-
ket megzavarhatni ennek a
hidnak az építésében” —
mondotta dr. Gerstenmayer.

A szociáldemokrata párt
vezetője, dr. Carlo Schmidt,
a Bundestag alelnöke, kijel-
entette, hogy az igazság ér-
dekében a német népnök kö-
telessége lehetőségének vég-
ső határáig kártérítéseket
nyújtani.

Schmidt élesen bírálta az
arabok támadásait az e-
gyezmény ellen.

Amikor a kormánykoalíció-
hoz tartozó jobboldali Sza-
bad demokrata párt szövívő-
je, Walter Has-mann szólás-
ra emelkedett, pártjának
több tagja tüntetően elhagy-
ta a termet. Hasemann az
egyezmény mellett foglalt
állást, de sajnálkozását fe-
jezte ki a rossz benyomás
felett, amelyet ez az arab
világban keltett. Hasemann
ezután javaslatot tett, hogy

a kormány nyújtson kár-
térítést azoknak a néme-
teknek, akiket az által ért
károsodás, hogy a zsidók-
nak kártérítést nyújtottak
Ezt a javaslatot nagy szó-
többséggel elfogadták.

A jobboldali Reichspartei
nevében Adolf von Tadden
ellenozta a javaslat jóváha-
gyását és kijelentette, hogy
csak az Izraelben élő 125
ezer németzármasú zsidó
már jár kártérítést, nempe-
dig más zsidóknak. Szerinte
a náciok „csak” egymillió
zsidót pusztítottak el.

A kommunisták azt han-
goltatták, hogy csak az
Izraelben, Amerikában és
más államokban élő zsidó
gyáresok és spekulánsok
fogják a kártérítések já-
vát látni

és élesen bírálták a kor-
mányt azért, hogy a zsidók
ülődöt közül ma számo-
san ismét magas állásokban ül-
nek.

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

JERUZSALEM
A HOH szokásos szombat-
esti családi összejöveteleit
a Szemadar kávéházban
(Princess Mary utca) tart-
ja. Jó hangulat, tánc.

Jó könyvet
kizárólag DAAT-tól
olvashat. — Választékunk
1000 jó könyvvel bővült.
Magyar könyvekért jó
árat fizetünk.
TEL-AVIV, Rotschild 26.

PÉSZACHRA JAVITASSA
szőnyegét szakemberrel.
Zsákszőnyeg!
Kézimunkafonal!
Perzsaszőnyegszövedésben,
LASZT, T. A., Sheinkin 14
K749

LOMBARD
kölcsönt ad
HACA FONO 32
T. A., ALLENBY
Mugrábival szemben.
ékszerre és minden értékre
1/9-1, 1/4-1/6-ig.

Jeruzsálemi mozik műsora
EDISON: A LÁTHATATLAN EMBER Abbot, Costello
STUDIO: IGAZSÁGOS TÁRGYALÁS (A. HÖR)

VIDOR közvettő-
iroda
TEL-AVIV, Allenby 94.
Telefon: 3345

LAKASOK
EXISZTENCIAK
ÜZLETHELYISEGEK
ÜZLETEK
TELKEK, stb. K281

VIII. szőreltávolítás
véglegesen
karancsnyál
20 éves gyák.
I. HILBRUN,
Hahoeva köz 12
T. A., Allenby 9
mögött.

Jeruzsálemi köleskönyv-
tár az Eggeddel szemben,
Javec utcában, hirdetése-
ket és előfizetéseket is fel-
vesz az Uj Kelet részére.

Részletre
jégszokrény
ALBUS, T. A., Erlanger
u. 2. Tachana Merkazitnál

איחוד
העם
העברי
נושק
נושק
נושק

SHEFA Matanot
Lejiszráél שפא

TRADE WITH ISRAEL INC.
114 Delancey st. New York 2, N. Y. Tel. S. P. 7-5390

Cégünk (az amerikai Ceiré Agudát Jiszráél tagjainak szövetségese)
SHEFA-UTALVÁNYÁVAL
kapható

a legszigorubb vallási előírásoknak megfelelő, mindenféle
kóser lepészách élelmiszer, az utalvány tulajdonosának
szabad választása szerint.

Mindenfajta glatt kóser hús és szárnyas, libaszir, cukor, kakaó, tea,
kávó, dán-vaj, finom ételaj, kokuzin, különféle gyümölcsök, csokoládé,
cukorka, rizs, szappan, stb.

Ezenkívül standard-csomagok is kaphatók.

Izraeli raktárak:
TEL-AVIV, Jaffa ut 9. • JERUZSALEM, Sektár Hászolél u. 4.
HAIFA, Arosasz, Haacmaut ut (Kingsway) 31.

TRADE WITH ISRAEL SHEFA RAKTÁRAIBAN gyors és udva-
rias kiszolgálás. • Shefa-utalvánnyal kellemessé teheti a szabadság
ünnepét.